



1903
JURIDISK
DISKUSSIONSKLUB

Stud.Jur.

Nr. 4
November 2021
76. årgang

TEMA

TEMA: Stud.Jur. sætter fokus på fremtidens jurist. Få et indblik i den øgede digitalisering, den grønne omstilling i juridisk perspektiv, et stort interview med Nima Zamani og meget mere.



STUDIELIV

5 Bøger der hjælper dig til at blive bedre på studiet

s. 24



PERSPEKTIV

Interview med Nima Zamani

s. 36



AKTUELT

Fremtidens jurister:
En introduktion til energiretten

s. 52



UDGIVER

Juridisk Diskussionsklub
Karen Blixens Plads 7
DK-2300 København S

E-mail: stud.jur@jdku.dk

REDAKTION

Redaktør: Elias Højgaard
Redaktør: Sarah Ghaziani

Ekstern redaktion: Rasmus V. Nielsen
Pernille Appel Himmelstrup
Sine Madsen
Matthias Smed Larsen

DESIGN

Akkurat

TRYK

Johnsen
Oplag: 3300

Stud.Jur.

Om bladet

Stud.Jur. udsendes af Juridisk Diskussionsklub i samarbejde med Det Juridiske Fakultet ved Københavns Universitet til samtlige studerende og ansatte.

Citering mv.

Citering og anden gengivelse af uddrag fra Stud.Jur. må gerne ske, blot det sker i overensstemmelse med lov om ophavsret og med tydelig kildeangivelse.

Generelt

Materiale, kommentarer samt ris og ros kan sendes til stud.jur@jdku.dk
Afmelding: Send en e-mail med navn og adresse til stud.jur@jdku.dk

Tryk & Papir

Stud.Jur. er produceret under miljøvenlige forhold og trykt efter den internationale standard for miljøledelse. Stud.Jur. er trykt på papir, som er PEFC certificeret.

Medierne afgør demokratiets fremtid

Internationale medier som Google, Facebook og Twitter behersker en større og større andel af markedet – og vores nationale medier får sværere og sværere ved at begå sig i konkurrencen.

Hvordan sikrer vi den borgerlige offentlighed?
De demokratiske institutioner? Mangfoldigheden?

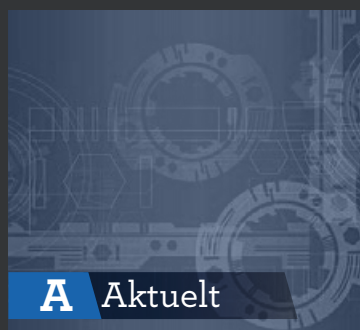
Vi har ikke svaret, men vi gør, hvad vi kan for at forsvare vores allesammens rettigheder – nationalt og internationalt. Det er det, vi er til for.



LASSEN RICARD

DE FASTE SIDER

- s. 5 Leder
- s. 6 Formandens meddelelser
- s. 14 Fakultetets sider
- s. 47 FC Culpa
- s. 50 Rundt om Retten
- s. 58 Støttemedlemmer
- s. 59 JDs bestyrelse



A Aktuelt

- s. 20 Er fremtidens jurist et computerprogram?
- s. 42 GDPR-lussing til WhatsApp
- s. 52 En introduktion til energiretten



S Studieliv

- s. 8 Stud.Jur. tester læsesale i København
- s. 56 JD kalender



P Perspektiv

- s. 24 Fem bøger der hjælper dig til at toppræstere på studiet
- s. 28 Bachelorprojekt: Det erstatningsretlige medvirkensansvar
- s. 32 Fremtidens jurist skal mere end blot kunne slå op i loven
- s. 36 Interview med Nima Zamani

Fremtidens jurister



SKREVET AF
Elias Højgaard og
Sarah Ghaziani

Kære medstuderende

Igen i år sniger Mariah Carey og Michael Bublés evige julehymner sig så småt ind i din radio. For nogen findes denne tid fyldt med gløgg, pebernødder og julebal, som en tid der varmt ses frem til med glæde og gammen. For andre er denne tid præget af eksamenslæsning og dårlig samvittighed. Uanset hvilket hold du repræsenterer, er det sikkert, at julen nærmer sig.

Vi kan med glæde tænke tilbage på det seneste semester som det første semester (i hvad føles som en evighed), hvor JD har kunne afholde arrangementer. Årets første jurabar, årsfesten og semesterstartsfesten er bl.a. nogle af de arrangementer, som har givet den studerende mulighed for at kunne glemme pensumbøgernes eksistens for en stund. Nu ser vi frem til at stifte bekendtskab med året 2022, hvor vi krydser fingre for, at corona er gået i glemmebogen.

"Livet leves forlæns, men forstås baglæns", sagde en endrende Kierkegaard i sin tid. Fremtiden er altså ikke umiddelbar, og vi er hverken spåkoner eller noget helt tredje. Vi har dog alligevel forsøgt at spekulere lidt ind i fremtiden med årets sidste "Stud.Jur.". Fokusset er på fremtidens jurist.

Her tænker vi både på trivsel, nye retsområder, ny retspraksis og sågar "robo-judges". Derudover kan du læse et spændende portræt af Nima Zamani, som foruden at være jurist, også er radiovært og debattør.

Blandt de mere faste sider kan du finde "Rundt om Retten", som i denne omgang handler om Jes Dorphs afskedigelse fra TV2, og dennes tilhørende advokatundersøgelse. Og mangler du inspiration til dit bachelorprojekt, har vi som et nyt tiltag en artikel med, hvor I kan læse mere om et bachelorprojekt, hvor det erstatningsretlige medvirkensansvar er omdrejningspunktet.

Vi håber, at I har lyst til at læse med, og så skal der lyde en stor tak til alle dem, der har læst med i løbet af dette år. Det har været en ære at få lov til at være redaktører på vores alle sammens "Stud.Jur.".

Rigtig god læselyst!

Med venlig hilsen
Sarah og Elias

Kære medstuderende og ansatte ved Det Juridiske Fakultet...



Vi er ved at nå semestrets afslutning, og det involverer med lige så stor uundgåelighed som bla-denes farveskifte at lange dage og aftenener på diverse læsesale i lyset af skrivebordslampen ligger forude, da eksamenerne nærmer sig med hastige skridt. Denne eksamensperiode har altid været en, der prøver de jurastuderendes kræfter, da december jo også er lig med hyggens højdepunkt julen, der gør læsningen i december til en uhyre svær balancegang. En balancegang, der kun bliver gjort sværere af nytårsaften, og den uundgåelige eksamen der bliver lagt i uge et, og som altid resulterer i moralske tømmermænd årets første dag, fordi man alligevel endte med at gå i seng efter kl. 3 og efter tre-fem glas champagne for meget.

Ser vi tilbage på efterårssemestret, der som altid er hurtigt lagt bag en, har der været afholdt en masse JD-arrangementer. Semestret markerer det første helt uden restriktioner i lang tid og har derfor stået på alt fra jurabar til karriedag, jazzaften og uundgåeligt fester.

Traditionen tro skal der knyttes et par ord til JDs Årsfest nr. 117 i denne udgave af stud.jur., og arrangementet, der fandt sted i slutningen af oktober, var mildest talt en succes. Årsfesten er altid præget af sine mange traditioner, og i de fine lokaler i Odd Fellow palæet kom de også til sin ret. Gæsterne

blev med en guidende hånd ført igennem aftenens festivitas af toastmaster Oliver Neumann, der stod på tre retters menu, sang samt skarpe og morsomme herre- og dametaler fra tallerne Mathias Berg og Sofie Glümer. JDs æresmedlem Peter Mortensen havde også et par pæne ord at sige om vores alle kære facebookgruppe "JURA – Københavns Universitet", og en spændende indsigt i eksamensbordet fra den anden side af det end vi studerende ellers normalt kender til. På JDs vegne vil jeg sige tak til de fremmødte og smukke gæster og til vores egen Klubmester Albert Madsen for planlægning af en særdeles vellykket aften, som jeg klart kan anbefale enhver studerende, som ikke har oplevet den, at deltage i.

Med årets afslutning er det ligeledes tid til afslutningen på JD-bestyrelsesåret 2021. Dette indebærer, at JDs årlige generalforsamling ligger for døren, som vil blive afholdt her til januar. Generalforsamlingen indebærer en afsked med en masse bestyrelsesmedlemmer, og de skal have tak for deres tid i bestyrelsen, og den indsats de har lagt for JD og studiet. Jeg ønsker jer et stort held og lykke fremadrettet.

Generalforsamlingen er dog lige så meget en mulighed for nye hænder at prøve kræfter med JD og sætte deres præg på det studiemiljø vi alle er en del af her på studiet, og jeg vil opfordre alle JD medlemmer, der synes bestyrelsesarbejdet lyder spændende, til at stille op til bestyrelsen. Det vil næppe være en beslutning I fortryder.

Denne formandens meddelelse markerer også afslutningen på mit andet år som formand og mit tredje år i JDs bestyrelse. Tre år, jeg kan se tilbage på som værende virkelig fantastiske og ube-skriveligt givende år, på trods af både pandemi og til tider meget arbejde. Jeg vil godt rette en stor tak til alle som jeg gennem de tre år har siddet i bestyrelse med og som har været med til at give mig en helt uvurderlig tid.

Her på falderebet vil jeg da gerne på mine egne og hele JDs bestyrelses vegne ønske jer alle en glædelig jul og et godt nytår samt held og lytte til alle kommende eksamener.



Nyd læsningen

Frederik Mathias Torp
Formand

KARMA ER OGSÅ EN LOV

Vi arbejder med uddelegering af ansvar og stor medbestemmelse. Vi tror på forskellighed, og vi tror på, at det tiltrækker de absolut bedste kandidater ikke kun at tilbyde magt, men også at tilbyde agt. Kald det bare karma. Vi kalder det en dynamisk virksomhed, som er gearet til at rådgive andre om at agere i en moderne virkelighed. Og ja, vi har høje ambitioner på kommende medarbejderes vegne.

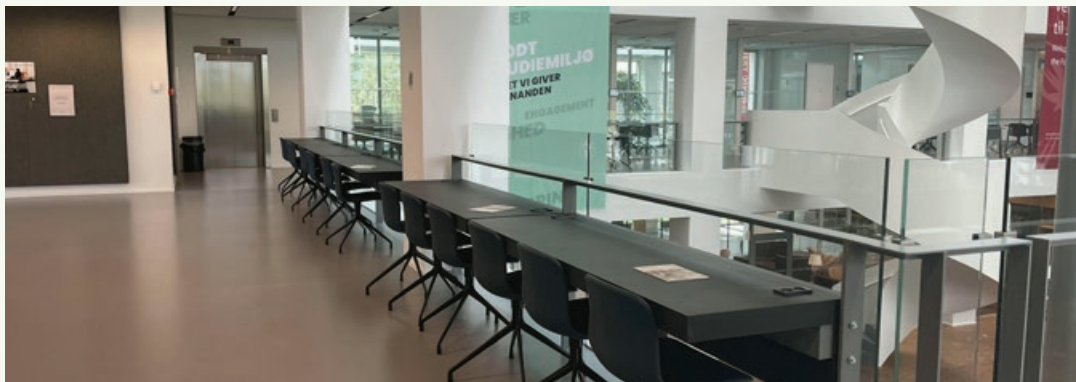
Stud.Jur. tester læsesteder i København

**SKREVET AF**

Anne-Sophie Rommerdahl

Et nyt semester er i gang, og eksamensperioden skuer allerede forude. Med fire jurabarer, én semesterstartsfest og én årsfest afholdt - og ikke mindst hele introforløbet hvis du er ny studerende - er det ikke nogen skam, hvis du lige mangler at få læst et par kapitler i "Obligationsret, 1. del". Har du ikke helt fundet ud af, hvor du skal gå hen på KUA endnu? Eller har du lige været tutor, og er det at sidde på læsesal på KUA lig med 10 kaffepauser og en ice i timen, og mangler du et sted, hvor du kan koncentrere dig?

Denne artikel er til dig, der fik nok af hjemmelæsning - og de dertil hørende overspringshandlinger - under nedlukningen. Til dig, der er ny på studiet - måske helt ny i København - og endnu ikke lige har fået dannet dig et overblik over de "fede" steder at hænge ud, når der skal slås op på første side af "Ansvarslæren". Og ikke mindst til dig, der bare har ledt efter et godt læsedatede til at tage ham eller hende den søde, du så på teams sidste semester, med ud - hvad end det er, så har vi på Stud.Jur. været på udkig efter de bedste læsesteder i København.



KUA3

Det mest oplagte sted er naturligvis KUA3. Her er der alligevel endel læsesteder at vælge imellem. For det første skal nævnes atriet, som er det store lyse rum alle kender fra introugen. De læsesteder, der er at finde her, skal ses lidt som en tragte. Jo højere du bevæger dig op, jo lavere bliver lydniveauet.

Hvis du er glad for, at der sker noget omkring dig, er selve atriet samt 1. sal gode læsesteder.

På 2. sal finder du specialepladserne. Her er der mulighed for at kunne læse mere koncentreret, uden at der er helt stille omkring en, da man stadig kan fornemme summen fra atriet. Har du brug for fuldstændig ro, finder du allerbagerst Stillelæsesalen (også kendt som "grotten"). Her skal der være helt stille. Det betyder også, at gulerødder, knækbrød og andre lignende snacks er forbudt. I hvert fald hvis du ikke vil have onde øjne i nakken.

Har du lige været tutor eller er du bedste venner med hele dit stamhold, og går der lidt for mange kaffepauser og hyggesnak i gang, når du sidder fuldt eksponeret og læser; eller var det bare ikke lige i dag, du nåede at vaske håret - er der to oplagte muligheder for at sidde lidt skjult og læse lidt mere koncentreret. Jeg taler om henholdsvis African Studies på 1. sal samt læsesalen i bygning 4 på 2. sal. Her gemmer der sig to mindre læsesteder, hvor der ofte er forholdsvist tomt, hvorfor man kan sidde uforstyrret.

Hvordan finder man derhen/adresse: Njalsgade 76, København – til siden når du kommer op ad trapperne fra Islands Brygge metrostation.

Kaffe: Kaffebaren Hava Java er noget af det første, du møder, når du kommer ind på KUA3. Der er åbent til kl. 16.00 i hverdage. Bliver det senere end det, kan du bevæge dig over i FaktaQ, hvor der også er mulighed for at købe en rimelig kop kaffe. I løbet af dagen kan du få fat i en billig kaffe (til en 5'er) fra Parakaffen, der ligger på 2. sal. Som allersidste udvej kan du også altid vende dig mod kaffeautomaterne, der står ved indgangen til atriet.

I eksamensperioden giver JD desuden kaffe på udvalgte datoer – værd at holde øje med.

(Tip: Når det er sommer og en iskaffe lyder som et bedre alternativ end en varm filter, kan du bevæge dig over i den Hava Java, der befinder sig over på HUM – her kan du nyde en iskaffe med valg af 3 forskellige slags sirup).

Åbningstider:

24/7 med gyldigt studiekort, ellers man-fre: 8-21.

Bedømmelse:

SSSS ud af 5

PALUDAN – Bogcafé og Antikvariat

Er lyset på KUA3 blevet lidt for klinisk, er PALUDAN et af de steder, der MÅ nævnes, når man taler om gode læsesteder i København. Tæt på biblioteket. Selvom PALUDAN er en café, der er åben for alle, er stedet tæt knyttet til Københavns studerende. Historien bag PALUDAN er netop, at det i sin tid udgjorde en (gammel) boghandel og et forlag, og at man her solgte bøger til studerende til priser, der var til at betale. Omvendt var det således også de studerende, der sikrede stedets omsætning og dermed overlevelse. Således er PALUDAN også Danmarks ældste bogcafé. Senere hen er det blevet til en bogcafé og antikvariat, hvor man kan læse en god bog samtidig med, at man kan nyde en god kop kaffe omringet af bøger i høje højder og sammen med andre. Der er masser af plads, både indenfor og udenfor – til når solen skinner. Super hyggelig atmosfære og masser af andre fellow studerende at sidde og knokle side om side med/ved siden af.

Kaffe: Her kan du nyde en stor filterkaffe til 25 kr. og en stor cafe latte til 38 kr. Du kan også få med havremælk eller soyamælk til en 5'er oveni. Er du tidligt på den, kan du man-fre mellem 09.00-10.30 få en filterkaffe til 15 kr. Her er der desuden ikke lang vej fra kaffe til fyraftensøl. Har du en lang læsedag, kan du fra kl. 17.00 til 22.00 få 0,5 L Carlsberg til 35 kr. som studerende.

Hvordan finder man derhen/adresse: Fiolstræde 10-12, 1171 København K

Kommer fra Nørreport station på vej ned til strøget

Åbningstider:

Man-torsdag: 09:00 – 22:00, fredag: 09:00-23:00, lørdag: 10:00-23:00 og søndag: 10:00-22:00.

Bedømmelse:

\$\$\$\$ ud af 5



Københavns Hovedbibliotek

I indre by på en sidegade til Strøget finder du Københavns Hovedbibliotek. Skal du alligevel hente en bog eller skulle alligevel en tur forbi Zara, kan du således slå to fluer med et smæk. Her finder du på både den 2. og 3. sal bibliotekets studiepladser, hvor man kan sidde og læse i store og åbne rum omringet af lange rækker af bøger. Pladserne kan benyttes frit af alle, og bliver det også flittigt. Der er både borde, hvor man kan sidde flere sammen samt enkelte siddepladser forsynet med strømstik og internet. Der er også mulighed for at printe og kopiere samt mulighed for at booke en computer.

Hvordan finder man derhen:
Krystalgade 15, 1172 København K.

Kaffe: Dit kaffe-fix kan du få i den tilhørende café Democratic Coffee, hvor man også kan slå sig ned med computeren og en kop kaffe ved deres runde borde og med udsigt til Københavns pulserende liv. Desuden ligger Netto lige ved siden af, såfremt du skal have noget andet at spise end croissanter.

Åbningstider:

man-fre: 09.00-20.00, lørdag: 09.00-16.00, lukket søndag

Bedømmelse:

\$\$\$ ud af 5

Den Sorte Diamant (Diamanten)

Smuk bygning med en smuk beliggenhed og Stud.Jur.'s personlige favoritsted. Den Sorte Diamant er det oplagte sted til at fordybe sig i sine studier. Når du kommer op ad rulletrappen, og hvis du fortsætter ligeud helt ned til enden, finder ud på din højre side den gamle læsesal (Læsesal Nord). Her kan du sidde i imponerende omgivelser, der mest af alt minder om noget fra Harvard. Slå dig ned i de læderpolstrede stole, tænd den grønne lampe og sæt din oplader til nede under bordet. Det er desuden muligt at tilslutte sig Euduroam-netværket. Man får en særlig fornemmelse af bare at have lyst til at læse – det er svært at forklare, du må prøve det selv! Læsesalen har desuden haft besøg af både Vladimir Lenin (der sad på plads nummer 9) og Georg Brandes.

På de øvrige etager finder du de nye læsesale (Læsesal Øst, Vest og E/F Vest). Læsesalene er mere moderne end den gamle læsesal. Her sidder du i store lyse rum med højt til loftet. Omgivet af glasvægge, kan du skimte ud til vandet. Igen er der strømstik ved hver plads.

På læsesalene skal du være helt stille. Kom i god tid hvis du vil have en god plads!



Hvordan finder man derhen: Søren Kierkegaards Plads 1, København K.

Kaffe: Skal du have kaffe, kan du gå ned i Diamantens egen café, der ligger lige, når du kommer ind og passende tage kaffepausen med udsigt til Københavns kanaler. Der ligger ikke meget andet i nærheden, så pak en madpakke hjemmefra, da det kan være lidt dyrt. Dog er der studierabat på udvalgte drikke og mad fra menuen.

Åbningstider:

Læsesalen er åben 9-18 man-fre og 9-17 lørdag (caféen i samme tidsrum). Lukket søndag

Bedømmelse:

\$\$\$\$\$ ud af 5

Mokkariet



Mokkariet er en varm og hyggelig café beliggende på både Nørrebro, Vesterbro og Østerbro. Der er masser af plads, højt til loftet og stille og rolig musik over højtalerne. Det er et ideelt sted, hvis du har brug for, at der sker noget omkring dig, når du læser – at der hersker en let café-summen. Husk eventuelt ørepropperne eller dine noise-cancelling headphones, hvis det bliver lidt for meget af det gode. Mokkariet er dog flittigt anvendt af studerende eller andre, der skal ordne noget på bærbaren, så der er lagt op til læsning, og du skal derfor ikke være bange for fuld hyggesnak ved alle bordene omkring dig.

Kaffe: Du kan få en espresso for 24 kr., en Cafe Latte til 36. kr. og en blendet iskaffe til de varme dage til 42 kr.

Hvordan finder man derhen/adresse: Jagtvej 72, 2200 København N eller Istedgade 17, 1650 København eller Odensegade 3, 2100 Østerbro.

Åbningstider:

Åbningstiderne varierer fra sted til sted, men på Mokkariets Nørrebro-kaffebær (længst åbent) er tiderne følgende: man-tor: 07.30-22.00, fredag: 07.30-21.00 og lør-søn: 08.30-21.00.

Bedømmelse:

\$\$\$\$ ud af 5

Bevar's

Endnu en charmerende og hyggelig café finder du i Bevar's. Kom allerede fra morgenstunden og nyd en kop stærk og god kaffe i hyggelige omgivelser. På Bevar's mangler der ingenting til en lang læsedag. Caféen sætter rammerne for et inspirerende miljø med plads til at fordybe sig i sit læsestof. Til forskel fra KUA's til tider sløve netværk, bryster Bevar's sig af at have et hurtigt internet. Derudover er det muligt at booke et bord i caféen – perfekt til studiegruppearbejdet.

Kaffe: Bevar's operer med nogle helt fornuftige priser. På caféen kan du nyde deres omhyggeligt bryggede kaffe og alle dagens 3 måltider.

Hvordan finder man derhen: Ravnsborggade 10B, 2200 København N.

Åbningstider:

Man: 09.00 - 23.00, tir: 09.00 - 24.00, ons: 09.00 - 24.00, tor: 09.00 - 02.00, fre: 09.00 - 03.00, lør: 10.00 - 03.00 og søn: 10.00 - 22.00.

Bedømmelse:

\$\$\$ ud af 5

Panum

Mangler du motivation, så tag på Panum. For som en forelæser engang sagde: "Hvis I synes, at jura er hårdt, så skulle I prøve at læse medicin". Derudover er det det oplagte sted, hvis du vil score en kommende læge. På Panum kan du vælge mellem den nye, den tørre og den våde læsesal. Den nye er stor og lys med plads til, at der kan sidde 100 mennesker. På læsesalen er der helt stille – for at komme ind, skal man igennem en lydsluse. Den tørre læsesal skiller sig især ud – her sidder du omringet af kropsdele og andre ting i montrere.

Kaffe: På Panum er der flere steder, du kan få stillet din kaffeintrang. I bygning 38 kan du få en billig kop filterkaffe til 5 kr. for en lille og 10 kr. for en stor. Ellers kan du vende

snuden mod Shabaz kaffebar mellem bygning 9 og 15, der dog opererer med nogle lidt andre priser.

Hvordan finder man derhen: Panums hovedindgang er via Mærsk Tårnet på

Blegdamsvej 3B, 2200 København N. Du kan ikke misse det.

Åbningstider:

24/7 med studiekort, ellers 07.00-17.00.

Bedømmelse:

\$\$\$\$ ud af 5

CBS

Lige ved siden af Frederiksbergcentret, finder du CBS' hovedbygning. Læsesalene er på flere etager, der er åbne, så man kan se alle, der sidder og læser, når man går op ad trapperne, ligesom du kan skue rundt, når du selv sidder og læser. I et mindre rum inde på læsesalen finder du CBS' Bibliotek, hvor du også kan sidde og læse. Der er over 300 læsepladser med strømstik til hver plads og adgang til Eduroam-netværket. Læsesalene er moderne og lyse, og du kan læne dig behageligt tilbage i de gode kontorstole, som hver plads er udstyret med. Du skal nok ikke høre jurasangen fra 3 år siden "CulpaFloor" alt for højt i høretelefonerne, når du sidder der, men ellers er det sikkert, at du kommer til at blende godt ind. Er du der desuden en torsdag, er det værd at kigge forbi torsdagsbaren "Nexus".

Kaffe: Kaffe kan du købe i kantinen, der både ligger på stueetagen og 1. sal. Kaffen er billig, så det har de styr på! Her er der også et stort udvalg af mad. Orker du ikke at gå ned til en af kantinerne, kan du også købe din kaffe ved CBS' Bibliotek, hvor der også kan købes snacks.

Hvordan finder man derhen: Solbjerg Plads 3, Frederiksberg.
Tag metroen lige til døren.

Åbningstider

Man-fre: 08.00-23.00, lør-søn: 08.00-22.00.

Bedømmelse:

\$\$\$\$\$ ud af 5



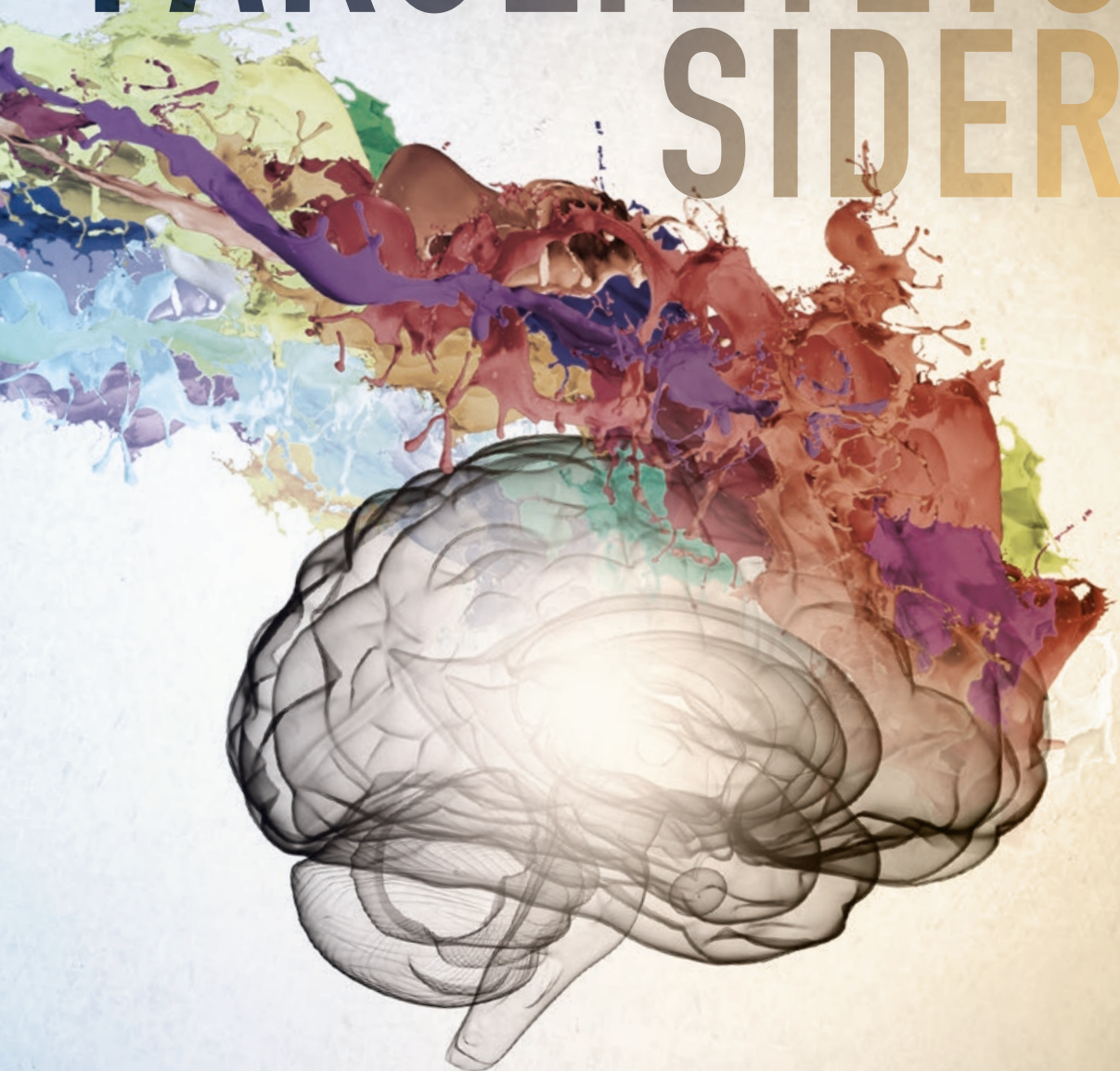
Honorable mentions:

- Universitetsbiblioteket i Fiolstræde (nok nogle af landets prægtigste lokaler)
- Studenterhuset (Lige ved siden af Rundetårn. Her får du som studerende på Københavns Universitet rabat på kaffe)

Vi håber, at denne guide kan hjælpe dig til at finde ud af, hvor dit kommende læsespot skal være.

Til sidst er der blot at sige, velkommen til, velkommen tilbage og ikke mindst rigtig god læselyst!

FAKULTETETS SIDER





SKAB BALANCE MELLEM ARBEJDE OG FRITID – ALLEREDE MENS DU STUDERER

Tekst: Camilla Tang Jensen, kommunikationsmedarbejder ved Det Juridiske Fakultet
og Mette Bang Saporito, studie- og karrierevejleder ved Det Juridiske Fakultet

Føler du dig nogle gange presset, fordi du skal balancere for meget i din hverdag? Så er du ikke alene. De sidste mange års trivselsundersøgelser viser nemlig, at jurastuderende ligger i den høje end, når man kigger på, hvor stressede studerende på Københavns Universitet føler sig. Derfor er det vigtigt at få skabt en god balance mellem arbejde og fritid allerede i løbet af studietiden.

Læs med, når studie- og karrierevejledningen på jura giver tre råd til, hvordan du allerede i studietiden får lagt kimen til et sundt og afbalanceret arbejdsliv.

1 Lav et ugeskema og få et overblik over din arbejdsuge

For at finde balancen mellem dit studie, dit arbejde og din fritid, er det en god idé, at du får et overblik over dine aktiviteter i løbet af ugen. Første skridt til det er at lave et ugeskema, der viser, hvad du skal nå i løbet af en uge. Du skal forvente, at studiet er et fuldtidsjob, det vil sige, at undervisning, forberedelse, gruppearbejde m.m. gennemsnitligt fylder 37 timer om ugen. Start med at skrive det ind i skemaet. Giv det gerne en farve. Er der dage, hvor du arbejder, kan du lægge det ind i skemaet og give det en anden farve. Læg derefter dine fritidsaktiviteter ind i skemaet. Giv det en tredje farve. Marker også gerne pauser, frokost og familiebesøg. Jo mere detaljeret du kan være, jo bedre et overblik får du. Kast et blik på skemaet, når det er udfyldt. Er der balance? Har du luft nok i skemaet til pauser og det, der giver dig energi? Hvis ikke, er der så noget, du kan prioritere anderledes og skrue lidt ned for? Du finder en guide til at udfylde dit ugeskema efter denne artikel.

2 Skab struktur og rutiner i hjemmearbejdet

Den øgede digitalisering medfører nye muligheder, og når du en dag skal ud på arbejdsmarkedet, får du med stor sandsynlighed bedre muligheder for at arbejde hjemme. Det giver en større fleksibilitet på arbejdsmarkedet, men samtidig skaber det også nye udfordringer, fordi grænsen mellem arbejde og fritid bliver mere flydende. For at opnå den bedste balance i din hverdag, er det derfor en god idé, at du får skabt struktur og faste rutiner i hjemmearbejdet – og det kan du øve dig i, allerede mens du studerer. Stå op på samme tidspunkt hver dag, og hav gerne et fast morgenritual, der markerer starten på din arbejdsdag. Det kan fx være en frisk gåtur, eller at du aftaler et fast morgenmøde med din studiegruppe. Indret dig, så du har ét fast arbejdssted, så studiet ikke fylder hele dit hjem. Planlæg din tid, så du studerer i intervaller af 25 minutter. Efter 25 minutter holder du 5 minutters pause. Det gentager du fire gange, hvorefter du holder en længere pause på fx en time. I de pauserne gør du noget helt andet: gå en tur, støvsug eller læg tøj sammen. Det vigtige er, at du kommer helt væk fra skærmen. De gode rutiner, du får skabt nu, gavner dig ikke bare, mens du studerer – det er også noget, du kan tage med dig i dit fremtidige arbejdsliv.

3 Lyt til din krops signaler og ræk ud

Får du hjertebanken, når du skal til undervisning? Eller tankemylder når du skal sove? Så skal du stoppe op og lytte til din krops signaler. Hvis du er bevidst om, hvordan din krop reagerer, når du bliver stresset og presset, kan du lettere ændre på situationen og finde tilbage til en god balance. Der er flere redskaber, der kan hjælpe dig med at lytte til din krops signaler og blive opmærksom på, hvad den forsøger at fortælle dig. Fx ved at starte dagen med en kort meditation, kan du lære at lytte til din krop og blive opmærksom på, hvad den forsøger at fortælle dig. Som en hjælp kan du både finde gratis mindfulness-træning og mindfulness-værktøjer ved Dansk Center for Mindfulness på Aarhus Universitet. Det kan også være rart at dele dine bekymringer og tanker med andre. Tal med din studiegruppe eller andre medstuderende om din situation. Du finder med stor sandsynlighed ud af, at flere har det på samme måde som dig. Tag en snak om, hvordan I bedst kan støtte og hjælpe hinanden. Du er også altid velkommen til at kontakte os i studie- og karrierevejledningen. Derudover har Studenterrådgivningen en lang række tilbud, der kan være en støtte for dig.





➤ Sådan udfylder du dit ugeskema:

A: Refleksion inden du udfylder ugeskemaet

B: Udfyld ugeplanen

C: Realitetstjek

A: Refleksion inden du udfylder ugeskema

Brug 5 minutter på at tænke over dine svar på følgende spørgsmål:

- Hvornår på dagen arbejder du bedst?
- Hvad fungerer godt i dit hjemmestudie?
- Hvad hjælper dig til at få lyst til at studere?
- Hvilke aktiviteter ud over studiet skal med i din ugeplan, for at du bevarer energien i hverdagen?

Når du starter planlægningen af din uge ud med at tænke over spørgsmålene ovenfor, får du taget højde for din individuelle måde at studere på, herunder hvad der motiverer dig til at studere, og hvordan du kan skabe balance mellem studiet og fritiden.

B: Udfyld ugeskemaet

1. Indsæt dine faste aftaler med blå (f.eks. undervisning, gruppemøder, studiejob).
2. Beslut rammerne for din arbejdsdag (indsæt pauser, start- og sluttidspunkt).
3. Marker de tidspunkter, du arbejder godt, med grøn.
4. Indsæt konkrete aktiviteter, som er de vigtigste at få lavet/kræver høj grad af koncentration i de grønne felter (f.eks. lave øvelsesopgave, læse pensum, forberede et oplæg).
5. Indsæt andre studieopgaver i de resterende tidsrum, som kræver mindre koncentration eller er mindre vigtige.
6. Indsæt de ting, du glæder dig til med rød og en smiley :)

Et godt trick er kun at planlægge 60 % af tiden, så der er plads til uforudsete aktiviteter.

C: Giv skemaet et realitetstjek!

UGE:		Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Freitag	Lørdag	Søndag
FORMIDDAG	8.00	Løbetur	Undervisning	Yoga	Studejob	Møde i studiegruppen	FRI	Yoga & brunch
	9.00							
	10.00	Forelæsning	Møde i studiegruppen	Frakost med studiegruppen 🧐				
	11.00							
	12.00							
EFTERMIDDAG	13.00	Møde i studiegruppen	Studiejob	Undervisning	Undervisning	Overblik over ugen og forberedelse til undervisning og forelæsning		
	14.00							
	15.00	Undervisning						
	16.00							
	17.00	Fællesspisning 🧐			Løbe med løbeholdet 🧐			Frødsagsbar på studiet 🧐
AFTEN	18.00		Aftensmad hos forældre 🧐	Forberede gruppearbejde	Frøften 🧐	Madklub 🧐		
	19.00	Forberede undervisning	Forberede gruppearbejde					
	20.00							
	21.00							



VED DU, HVAD DER SKER I DIT STUDIEMILJØ? – FØLG STUDIELIV PÅ JURA OG FÅ ET OVERBLIK

Tekst: Camilla Tang Jensen, kommunikationsmedarbejder ved Det Juridiske Fakultet.

Studieliv på jura

Nu kan du let følge med i dit studiemiljø og få et samlet overblik over alle de sjove og spændende aktiviteter, der er for dig, der læser jura. Vi har nemlig udviklet en kalender, der samler aktiviteterne i dit studiemiljø.

På jura har vi hele 25 aktive, engagerede studenterforeninger, som alle gør en stor indsats for at skabe et godt studiemiljø for dig, der læser på jurastudiet. Som en del af det arbejde arrangerer de en lang række aktiviteter for dig. Som noget nyt kan du nu finde dem alle i en samlet kalender på Facebook. Kalenderen hedder "STUDIELIV PÅ JURA". Og i den kan du bl.a. se, hvornår der er tirsdagsløb med Juridisk løbeklub, karrieredag med Juridisk Diskussionsklub eller debat om højaktuelle klimatemater med Casus Clima.

Det eneste, du skal gøre, er:

- 1) **Log på Facebook**
- 2) **Søg på STUDIELIV PÅ JURA**
- 3) **Like siden.**

Så abonner du automatisk på alle de begivenheder og tilbud, studenterorganisationer arrangerer for dig. God fornøjelse!



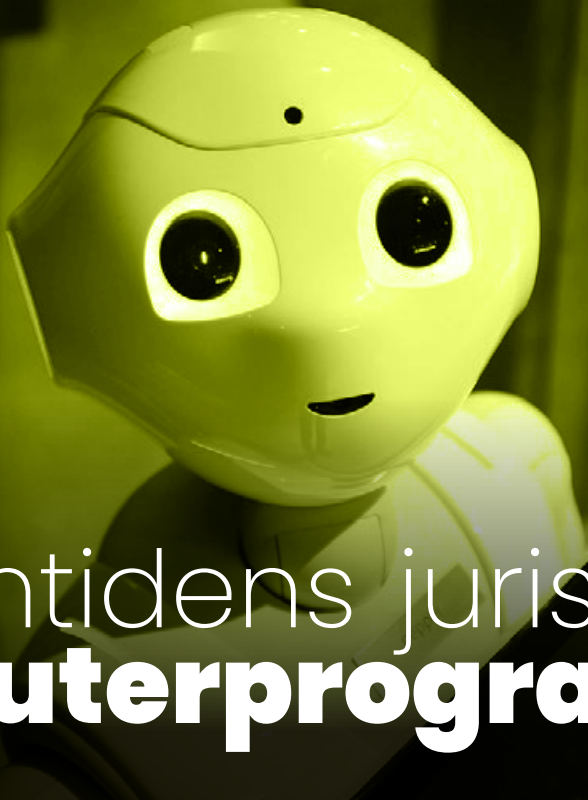


“

Som studerende i Bruun & Hjejle får du lov at sidde med på de helt store og komplekse sager, hvilket både er interessant og meget lærerigt. Folk herinde har en oprigtig interesse i hinanden og fokus på at spille hinanden bedre, og det gør, at du udvikler dig rigtig meget på kort tid.

Christoffer Mørkebjerg Kirkebække, kandidatstuderende

BRUUN & HJEJLE



Er fremtidens jurist et **computerprogram?**



SKREVET AF
Sine Madsen

Tidligere i år udtalte direktør for Domstolsstyrelsen, Kristian Hertz, i forbindelse med, at styrelsen offentliggjorde dens årsrapport, at han forventer stigende sagsbehandlingstider i de danske retter de næste kommende år.

Sagspuklen steg markant i 2020 hos de danske domstole, der blev ramt af corona-restriktioner. Landets domstole blev lukket ned og først åbnet igen efter mere end seks uger på nødblus, og efterfølgende skulle domstolene overholde afstandskravene. Dette medførte, at der opstod en sagspukkel på flere tusinde retssager, og Domstolsstyrelsen vurderede i deres årsrapport, at kun 75 pct. af sagerne ville kunne gennemføres på grund af afstandskravene.

Det blev derfor afslutningsvist konkluderet i årsrapporten, at det *"generelt må forventes, at de gennemsnitlige sagsbehandlingstider fortsat vil stige [...] idet der aktuelt er en ubalance mellem antallet af modtagne og afsluttede sager, herunder navnlig på straffesagsområdet, og da sagernes kompleksitet samtidig er øget"*. De danske domstole er pressede, og det har medført lange ventetider og straffesager, der først kan behandles i 2022. Kan "robo-judges" blive en del af løsningen og være med til at mindske sagspuklen?

I forhold til digitalisering i det offentlige ligger Danmark fortsat i toppen inden for EU og i øvrigt også i resten af verden ifølge en FN-måling fra 2020. Den øgede digitalisering af vores retssystem og indførelsen af "robo-judges" kunne være en naturlig forlængelse.

"Robo-judges" er digitaliseringen af, hvordan sager vil kunne afgøres ved hjælp af et computerprogram programmeret med algoritmer til at sørge for, at sagerne falder ud så retfærdigt så muligt, og vil helt kunne erstatte en dommer i visse tilfælde.

Et af hovedargumenterne for anvendelsen af "robo-judges" er dens effektivitet, da et program meget hurtigere vil kunne træffe en afgørelse end hvis der skal afholdes en hel retssag. En "robo-judge" kan også på bedre vis opfylde kravet om neutralitet hos domstolene. Dommerne skal i kraft af deres arbejde kunne efterlade alle deres personlige værdier, ideologier, religioner osv., så den absolutte neutralitet og objektivitet kan opnås. "Robo-judges" har ikke noget "jeg", og den vil derfor ikke kunne påvirkes hverken negativt eller positivt af de faktorer, der gør mennesker til subjektive individer, eller af udefrakommende hændelser.

Dog vil det ikke kunne udelukkes, at algoritmen som en "robo-judge" er programmeret efter, vil medføre det modsatte. Det kan frygtes, at robotten vil videreføre programmørens eventuelle "biases", og dermed ikke kunne opfylde kravet om neutralitet.

Retssikkerhedsprincippet er et af grundprincipperne i en retsstat og kerne-elementet er, at borgerne skal være i stand til at forudse deres retsstilling, hvilket "robo-judges" vil kunne bidrage til, da det altid vil følge algoritmerne.

Indførelsen af "robo-judges" vil kunne afhjælpe domstolenes sagspuddel og skabe en afkortning af sagsbehandlingstiderne og vil medføre en mere ensartethed i arbejdet. Men én af udfordringerne kunne blive det grundlæggende forbehold over for skøn og skønsmæssig regulering set i forhold til digitaliseringspotentialer, da "robo-judges" ikke kan foretage et skøn. Hvis man derfor vil prioritere objektive regler og regulering for, at en "robo-judge" nemmere vil kunne træffe en afgørelse, vil det medføre et tab af muligheden for de individuelle

hensyn i en sag. Det er dermed ikke alle typer retssager en "robo-judge" vil være i stand til at kunne afgøre.

Magtens tredeling er en af de helt essentielle grundsten i vores demokratiske samfund, og det kan diskuteres, hvilken effekt "robo-judges" vil have på vores forestilling om magtfordelingsteorien og i praksis. Domstolene varetager mange funktioner og er blandt andet retsskabende, fordi lovgivningen skal fortolkes. Ud fra dette vil en "robo-judge" få tillagt den funktion at skulle være retsskabende på lige fod som en menneskelig dommer, men det står i kontrast til, at en dommers rolle i samfundet kun er at følge den lovgivning, som den lovgivende magt har vedtaget på baggrund af det demokratiske mandat, som de er blevet tildelt. Hvis en "robo-judge" kun kan følge lovgivning og ikke fortolke, hvordan skal den så kunne varetage funktionen som retsskabende?

Derudover kan det også diskuteres, om befolkningen overhoved ønsker at dommere skal erstattes af "robo-judges". Folk vil gerne have en dommer, der er neutral og objektiv, som er de egenskaber og kvaliteter en "robo-judge" besidder, men vil fortsat foretrække, at det er et menneske, der skal vurdere deres sag. Der opstår dermed en dobbelt holdning.

Afslutningsvist kan formålet og muligheden for appel og to-instans-princippet diskuteres. Hvis udgangspunktet er, at en "robo-judge" kun vil behøve at få sin information og derved kunne komme frem til den korrekte løsning, bliver formålet med appel og to-instans-princippet meningsløst og ligegyldigt, da robotten ikke vil kunne komme frem til et andet resultat. Hvis resultatet er det korrekte facit, vil det ikke kunne appelleres. Med det samme faktum og jus vil robotten naturligvis altid komme frem til samme resultat. Dette vil gå imod to-instans-princippet, som er en vigtig del af vores retssystem, og som er med til at opretholde retssikkerheden.





Effektiviseringen og de økonomiske fordele ved "robo-judges" kan ikke benægtes, men der er en del etiske betænkeligheder, der vil udfordre de essentielle og grundlæggende principper i retssystemet. Det næste spørgsmål bliver dog, om det vil kunne fungere i praksis? Flere lande har allerede implementeret "robo-judges" til at effektivisere sagsgangene i deres domstole med stor succes.

I Estland begyndte man at udvikle en officiel AI "robo-judge" tilbage i 2019 for at effektivisere retssystemet, og dér så man det som en naturlig forlængelse af den digitaliserede infrastruktur i samfundet. Estlands "robo-judge" kan dømme i mindre sager, hvor der kun gives bøder på højest €7.000, for at hjælpe med at aflaste domstolene. Derudover kan den dømme i sager vedrørende kontrakter, hvor begge parter kan uploade deres

dokumenter, også træffer den en afgørelse, der kan ankes til en rigtig dommer.

I Kina hjælper mere end 100 robotter domstolene med at effektivisere deres arbejdsgang. Robotterne finder tidligere relevante afgørelser og kan hjælpe med rådgivning inden for specifikke retsområder. Derudover hjælper de med at afgøre mindre sager for at afhjælpe domstolenes arbejdsbyrde.

Fordi Danmark i forvejen har en enormt velfungerende digital infrastruktur i det offentlige, vil det måske kunne betale sig at kigge mod Estland. En "robo-judge", der ville kunne hjælpe i mindre sager, kunne effektivt implementeres og måske hjælpe med de danske domstoles sagspukler, så sagsbehandlingstiderne kan forkortes.



Vi er skarpest **sammen**

Som student hos Accura kommer du til at arbejde med nogle af markedets mest komplekse transaktioner og projekter inden for erhvervsjura. Men du kommer ikke til at gøre det alene. Hos Accura tror vi nemlig på, at vi skaber de bedste resultater sammen.

Vi løfter i flok og spiller hinanden bedre – derfor er vores studerende og jurister blandt de allerdygtigste i Danmark. Der er også plads til dig, hvis du har lyst til at blive en del af et unikt team, som du kan dele både udfordringer og sejre med.

Se ledige stillinger på **accura.dk/karriere**.

ACCURA

FEM BØGER DER KAN HJÆLPE DIG TIL AT TOPPRÆSTERE PÅ STUDIET

**SKREVET AF***Rasmus V. Nielsen*

Du kender måske denne oplevelse. Du møder ind på læsesalen klokken 08:00, og slider godt i det, så du ender med at sidde der til aften. Undervejs knokler du, så det værker, og du føler dig ekstremt produktiv, indtil du næste dag sidder til undervisningen, og det pludseligt går op for dig, at du slet ikke har fanget det centrale i pensum. Først da dæmrer det for dig, *“hvad pokker har jeg brugt dagen i går på?”*

Hvis du er ligesom mig, har du haft masser af disse dage. Du er i gang fra solopgang til solnedgang, men når du reflekterer tilbage på dagen, virker den spildt. Man har glemt store dele af det man har læst, og det man kan huske, er svært at omsætte til praksis. På denne måde kan det hurtigt føles som om, at man altid er bagud med læsningen, selvom man lægger mange på timer på studiet. Resultatet er ofte, at man ender med at opbygge en modvilje mod ens kurser, og tro, at det kun er genier, som kan score topkarakterer.

Dette kunne jeg ikke rigtigt forene mig med. Jeg var ikke tilfreds med at arbejde i lange pinefulde timer, uden at få karakterer, der reflekterede min indsats. Jeg ville toppræstere, uden at skulle ofre min søvn eller mit social liv. Det tog dog lang tid på studiet, før jeg opdagede, at det ikke var mig, men min studieteknik den var gal med.

Min konklusion er sidenhen blevet, at studieteknik ofte er mere væsentligt end tiden brugt på studiet, når det gælder indlæring af komplekst materiale. Beklageligtvist har stort set alle jurastuderende den samme studieteknik; læs en masse, vær flittig med overstregningstuschen og tag en masse noter – en rutine der er placeret absolut i bunden af fødekæden, hvad angår god studieteknik.

Naturligvis er der ikke en “one size fits all” model når det handler om studieteknik. Ej heller eksisterer der ingen panacea til at forbedre ens karakterer uden overdrevet slid. Læringen er en tilstand med mange facetter, men grundlæggende er det dog min opfattelse, at alle gode studievaner bygger på de samme underliggende principper. Men de rigtige teknikker er der således en chance for, at dine karakterer bliver bedre, samtidigt med at din tid på studiet, paradoksalt nok, bliver mindre.

Studieteknik er dog sjældent på dagsorden på Det Juridiske Fakultet. For den ambitiøse studerende er der således ikke andre muligheder end selv at opsøge litteraturen, såfremt man ønsker at nytænke sin studieteknik. Jeg vil derfor, i min egen ydmyge erfaring, pege på nedenstående bøger, der har lært mig en masse om studieteknik og indlæring. Forhåbentligt vil du her på listen finde en bog, som taler til dig, og som måske kan hjælpe dig til at præsterer bedre - uden bekostning af din nattesøvn.

Atomic Habits – James Clear (2018, 320 sider)

*"You do not rise to the level of your goals.
You fall to the level your systems".*

Denne bog er, kort sagt, et studie af vaners anatomi, og gør i denne sammenhæng et enestående arbejde i at vise, hvordan vaner formes. I denne sammenhæng er Clears budskab, at vanen skal etableres, før den skaleres.

Eksempelvist vil et ønske om en daglig løbetur nemmest kunne implementeres, hvis man starter med en målsætning om en daglig gåtur, og senere hen blot ændre tempo og distance. Det fede ved disse små adfærdsændringer er desuden, at selvom disse små adfærdsændringer over kort sigt ikke gør nogen forskel, kan de i længden give fænomenale resultater. At du løber 3 kilometer en dag gør ingen forskel for dit helbred, men 3 kilometer hver dag i et år har en kæmpe indflydelse. På samme måde kan konsekventhed med ens studie, selvom det kun drejer sig om små ting, gøre en enorm forskel.

Fordelen ved at fokusere på vaner er desuden, at man slipper for at forhandle med sig selv. Når handling bliver til en vane, slipper vi for at skulle bruge viljestyrke for at komme i gang. Dette gør motivation irrelevant, og giver en mulighed for en langt mere konsekvent indsats. Bogen er derfor til dig, hvis du har svært ved at komme i gang, eller har for mange dårlige vaner som spolerer din indsats.

"Deep Work" af Cal Newport (2016, 304 sider)

"Deep work [is] professional activities performed in a state of distraction-free concentration that push your cognitive capabilities to their limit. These efforts create new value, improve your skill, and are hard to replicate."

Ifølge Newport, kan intellektuelt arbejde opdeles i to grupper: "Shallow work" og "Deep work".

"Shallow work", forklarer Newport, er opgaver, som kan udføres mens man er distraheret, er intellektuelt nemt og producerer lille værdi. "Deep work", derimod, kræver dyb koncentration, er kognitivt krævende og ligeså værdifuldt, som det er sjældent. Det er når vi arbejder dybt med stoffet, at tiden passerer hurtigt, hvor vi kan løse svære problemer og skrive storslået litteratur.

Newports argument er, at evnen til at 'gå dybt', i sidste ende er hvad der bestemmer kvaliteten af ens arbejde. I nutidens verden hvor arbejdsmarkedet foretrækker åbne kontorer, hurtige E-mails og spontane møder, bliver evnen til koncentration vigtiger og vigtigere, da alt for mange forveksler det at have travlt med at være produktiv.

Problemet med at skifte mellem opgaver består i fænomenet 'attention residue'. Kort sagt har menneskehjernen svært ved at skifte mellem opgaver, hvorfor vi ofte er langt mere effektive ved arbejde på et singulært projekt end at være overfladisk i gang med flere forskellige. Selvom det er belejligt at tjekke noget hurtigt på Facebook eller tage et kig nyhederne, er det dræbende for produktiviteten.

Hvad jeg lærte af Newports bog, er at dyrke fokus i løbet af ens studie tid. Hvis du oplever ineffektive studiedage, er det ofte på grund af at du arbejder distraheret. Måske sidder man Facebook åben eller for tæt på din telefon. Newports bog har for mange, inklusivt mig selv, givet det skub der skulle til, for endeligt at give studiet det fokus det fortjener, og sørge for at sociale medier er langt ude for rækkevide, når man har undervisning.

**"How to become a straight A-student"
af Cal Newport (2006, 216 sider)**

"Work Accomplished = Time spent x intensity"

Endnu en bog fra Newport, der på trods af en titel der skrider af selvhjælp af den værste skuffe, har skrevet en fænomenal bog målrettet ambitiøse studerende. Skabelsen af bogen kom sig af, at Newport efter skuffende resultater på sit første semester, besluttede sig for at løse gåden om, hvad der adskilte den gode studerende fra den dårlige studerende. For at besvare spørgsmålet lavede han en række interviews med de bedste studerende på sin årgang, for at forsøge at finde fællesnævneren for deres akademiske succes.

Lidt forsimplet kan man sige, at svaret var intensitet. De virkelig gode studerende var uhyggeligt effektive. Hvis det tog dem 4 timer at skrive en opgave på 4 sider, fandt de en måde at gøre det på 2. Hvis det tog dem 2 timer at læse op til en time, fandt de en måde at gøre det på 1. Svaret var altid at gøre deres system mere effektivt, i stedet for at fylde flere timer på deres skema. Tanken om hvordan vi gør studiemetode mere effektiv er stort set glemt blandt jurastuderende. Vi ender ofte med at ofre vores søvn eller socialt liv, hvis vi er bagud og glemmer at spørge, om tingene kan gøres mere effektivt.

At skruer ned for tidsforbruget og op for effektiviteten er ikke bare en bedre måde at leve på, det stemmer bedre overens med hvordan hjernen lærer. Metoden om passivt at læse et ugudeligt antal timer for at lære komplicerede koncepter, er mentalt drænende og formindsker evnen til at optage ny information. Det samme gælder opgaveskrivning. Efter et langt stykke tid bliver det besværligt at forme sammenhængende sætninger, man mister overblikket og kører til sidst bare i tomgang.

Intensitet kræver en hjerne som er veludhvilet og udistraheret. Dette kræver, at man holder pauser, og man holder fokus. De fleste studerende jeg kender, er lige dårlige til begge dele. Bogen er således et manifest til et bedre studieliv, med konkrete forslag til at organiserer sin læsning, sine noter og sidst men ikke mindst – oplæsningen til eksamen.

"The Upside of Stress" af Kelly McGonigal (2016, 304 sider)

"Stress and meaning are inextricably linked. You don't stress out about things you don't care about, and you can't create a meaningful life without experiencing some stress."

Stress er et meget udskældt fænomen i dagens Danmark. Dr. McGonigals budskab er derfor noget bagvendt fra den typiske fortælling, da hun i stedet opfordrer os til at opøge stress på en daglig basis. Argumentet er, at fænomenet 'stress' er langt mere nuanceret end hvad vi typisk bliver fortalt. En stresstilstand opretholdt over



"Ultralearning" af Scott H. Young (2019, 304 sider)

"Directness is the practice of learning by directly doing the thing you want to learn. Basically, it's improvement through active practice rather than through passive learning. The phrases learning something new and practicing something new may seem similar, but these two methods can produce profoundly different results. Passive learning creates knowledge. Active practice creates skill."

Ultralearning handler om de fascinerende eksempler af folk som på bemærkelsesværdigt kort tid har lært sig nye egenskaber eller tilegnet sig ny viden. Som eksempel kan Scott Youngs egne læringsprojekter fremhæves, hvor han blandt andet formåede at lære 4 nye sprog på et år, og gennemfører MIT's 4 årige datologi linje samt bestå alle afsluttende eksamener på blot et år.

Princippet bag ultralearning kan opsummeres som aggressiv, selvstyret læring, der forsøger at være så organiseret omkring tilegnelsen af viden som overhovedet muligt. Hvad jeg fik ud af denne bog, er princippet om direktehed. Eksempelvis er det langt mere effektivt at tale et fremmedsprog end at tage en test over sit overforråd, hvis du ønsker at blive flydende. På samme måde er det ofte langt vigtigere, at du lærer at skrive en god eksamensopgave end at mestre et bestemt juridiske felt.

Som bekendt bliver du til eksamen ikke testet i, hvor mange undtagelser til loven du kender, men hvor dygtig du er til genkende og løse en specifik juridisk konflikt. Den bedste forberedelse er derfor, ifølge Youngs bog, rent faktisk at træne dig selv i at løse juridiske konflikter igennem tidligere eksamensopgaver og ikke endeløs gennemgang af teorien.

længere tid er ganske rigtigt skadeligt, men kortvarige intense mængder af selvforskyldt stress, viser sig derimod at have en række fordele for indlæringen. Som McGonigal skriver: "The latest science reveals that stress can make you smarter, stronger, and more successful. It helps you learn and grow."

Nogen typer stress hjælper os med at lære hurtigere, men det kræver de rigtige omstændigheder er på plads. McGonigal observerede at et frivilligt tidspres, en såkaldt 'challenge response', gjorde forsøgspersoner mere produktive og bedre til at løse problemer. Lidt ligesom at man først kommer i bedre kondition når musklerne gør lidt ondt, har hjernen ligeledes brug et mindre mentalt pres for at skabe de mest effektive omstændigheder for indlæringen. En god måde at studere på kan derfor være, ifølge McGonigal, at opstille kunstige deadlines for den høje intensitet der fordret fokus og effektivitet.

Hvis du vil implementere god stress og intensitet i din studieteknik, kan følgende teknik være effektiv. Sæt en timer på 50 minutter, og sæt dig mål for perioden. Hvis du læser, hvilket sidetal kan du så nå til? Hvis du skriver, hvor mange ord kan du så nå? Arbejd alt hvad du kan få nå resultatet, og når du er færdig, så hold en pause. Tag 15 minutter, hvor du tillader dig selv at slappe ordenligt af ved at gå en tur eller tage en kaffepause. De fleste studerende jeg kender, er lige så dårlige til at arbejde fokuseret, som de er til at holde pause, hvorfor man bestemt ikke skal undervurdere, hvor vigtigt et budskab der er at slappe af.

BACHELORPROJEKT: DET ERSTATNINGSRETTLIGE MEDVIRKENSANSVAR

SKREVET AF

Johan Salling Kristoffersen
og Jonas Reinel

Der er mange overvejelser forbundet med valg af bachelorfag og -emne. Det kan være svært at vide, hvordan man skal gribe bachelorprojektet an, da det må siges at være studiets første større juridiske opgave.

Derfor har vi, Johan og Jonas, i denne artikel lavet en kort opsummering af vores eget projekt, der forhåbentlig kan give en fornemmelse af, hvordan processen til et bachelorforløb kan udmønte sig, og måske give et indblik i, hvordan et projekt kan struktureres. Vi håber, at vi på den måde kan bidrage til at afmystificere bachelorprojektets størrelse en smule. Vores bachelorprojekt blev skrevet i faget erstatning og kontrakt. God læselyst.

Det erstatningsretlige medvirkensansvar

I januar 2021 rejste to forskere fra Københavns Universitet tvivl om, hvorvidt der i dansk ret eksisterer et erstatningsretligt medvirkensbegreb, og emnet blev i den forbindelse betegnet som et "retstomt rum". Formålet

med bachelorprojektet var at tage udgangspunkt i denne tvivl og undersøge, i hvilke tilfælde en person "B" kan blive erstatningsansvarlig for at medvirke til, at en person "A" udfører en ansvarspådragende handling.

En gennemgang af retspraksis viste hurtigt, at det ikke er entydigt, hvilke situationer det erstatningsretlige medvirkensbegreb omfatter, og under hvilke betingelser man kan ifalde et sådant *erstatningsretligt medvirkensansvar*.

Efter at have indledt analysen af den foreliggende retspraksis blev det hurtigt klart, at det erstatningsretlige medvirkensansvar var løsrevet fra den almindelige erstatningsret. Retsspraksis viste blandt andet talrige eksempler på, at B blev fundet erstatningsansvarlig for at have medvirket til A's ansvarspådragende handling, *selvom* B ikke opfyldte de almindelige erstatningsretlige betingelser.

Da domstolene således ikke i sager om erstatningsretlig medvirken foretog en almindelig erstatningsretlig vurdering, undersøgte projektet derfor, i hvilke tilfælde, og under hvilke betingelser, det er muligt at ifalde et erstatningsretligt medvirkensansvar.

Erstatningsretlige medvirkenshandlinger

Projektet afdækkede som det første, i hvilke tilfælde det er muligt at ifalde et sådant ansvar. Dette forudsatte en stillingtagen til, hvad der overhovedet objektivt set kan udgøre en erstatningsretlig medvirkenshandling.

Efter en større granskning i den danske juridiske litteratur stod det klart, at den erstatningsretlige medvirken stort set ikke var blevet behandlet, og den gav derfor ikke svar på, hvad der udgjorde en erstatningsretlig medvirkenshandling.

Derfor undersøgte projektet, hvordan medvirken til overtrædelse af en retlig norm reguleres inden for andre retsområder. På baggrund af undersøgelsen fandt projektet frem til, at der med fordel kunne skeles til strafferechts medvirkenlære.

Efter en komparation af strafferetten og erstatningsretten erfarede projektet, at den strafferetlige struktur og begrebssystematik, som kommer til udtryk i straffelovens § 23, med fordel kunne benyttes til at kategorisere og strukturere de erstatningsretlige medvirkenshandlinger

Straffelovens § 23 forudsætter, at en medvirkende handling har manifesteret sig "ved tilskyndelse, råd eller dåd", og med afsæt i denne begrebssystematik strukturerede projektet de erstatningsretlige medvirkenshandlinger.

Efter denne strukturering analyserede projektet den foreliggende retspraksis, og det kunne herefter konkluderes, at en erstatningsretlig medvirkenshandling kan manifestere sig derved, at den medvirkende har udøvet en handling i form af tilskyndelse, råd eller dåd. Projektet konkluderede desuden, at en erstatningsretlig medvirkenshandling *principielt* også kan manifestere sig ved en ikke-handling, dvs. ved en undladelse eller passivitet.

Ikke alle erstatningsretlige medvirkenshandlinger er erstatningspådragende

Efter denne konklusion stod det dog - både ud fra en teoretisk betragtning og ud fra den foreliggende praksis - klart, at ikke enhver minimal eller perifer medvirkenshandling kunne udløse hhv. udløste et erstatningsretligt medvirkensansvar.

Der måtte tillige stilles krav om, at medvirkenshandlingen havde en vis forbindelse til den indtrådte skade. Forbindelsen blev i projektet kaldt for *kvalificeringen*, og den medvirkende handling måtte således opfylde dette kvalificeringskrav, førend handlingen var erstatningspådragende.

Projektets analyse af retspraksis gav grundlag for den konklusion, at der overvejende eksisterer to måder, hvorpå en erstatningsretlig medvirkenshandling hhv. ikke-handling kan opfylde det nævnte kvalificeringskrav.

For det første kunne det udledes af retspraksis, at kvalificeringskravet kan være opfyldt, hvis der foreligger *kausalitet* mellem den medvirkendes handling og den indtrådte skade.

For det andet kunne det udledes af retspraksis, at kvalificeringskravet kan være opfyldt på baggrund af en *identifikation* mellem den medvirkende og A. Begrebet identifikation blev ikke anvendt i dets traditionelle erstatningsretlige forstand, men blev benyttet i overensstemmelse med dets etymologiske forståelse, hvor en person B *gøres* til den samme som en person A.

Et eksempel på en sådan identifikation er U 1979.927 Ø, som udsprang af en straffesag, hvor A1, A2 og B blev fundet strafferetligt ansvarlige for at have udøvet vold mod N, som derved pådrog sig en øjensskade. B havde kastet en ølflaske i hovedet på N, men kastet medførte "ikke skade på [N's] legeme eller helbred", og der forelå således ikke kausalitet mellem B's handling og den indtrådte skade. Til trods for dette ifaldt B et erstatningsansvar, da denne blev identificeret med A1 og A2's ansvarspådragende adfærd.



Grænser for det erstatningsretlige medvirkensansvar

Efter projektets knæsættelse af kvalificeringskravet stod det dog klart, at der måtte gælde visse grænser for, hvornår sådanne *kvalificerede medvirkenshandlinger* kunne udløse et erstatningsretligt medvirkensansvar. Hvis der ikke blev opstillet sådanne grænser, påviste projektet, at der ellers ville gælde et tilnærmelsesvist objektivt ansvar for den erstatningsretlige medvirken.

Det bemærkelsesværdige ved fastlæggelsen af disse grænser var, at den almindelige erstatningsret heller ikke i dette tilfælde gav svar på, hvordan en sådan grænse-
sedragnin g skulle ske.

I de tilfælde, hvor kvalificeringskravet var opfyldt på baggrund af kausalitet, blev det påvist, hvordan en almindelig culpavurdering - om overtrædelse af en erstatningsretlig adfærdsnorm - ikke kan anvendes til at vurdere, hvorvidt den medvirkende har handlet ansvarspådragende. Herefter blev der med afsæt i strafferettens tilregnelselære opstillet den grænse, at den medvirkende skal have haft fornøden tilregnelser til det, A foretog sig. Det erstatningsretlige udgangspunkt foreskriver ellers, at skadevolde-
re skal have overtrådt en erstatningsretlig adfærdsnorm, men dette krav kunne ikke anvendes ved erstatningsretlige medvirkenshandlinger kvalificeret ved kausalitet.

I de tilfælde, hvor kvalificeringskravet var opfyldt på baggrund af identifikation, fandt projektet, at det var en forudsætning for et erstatningsretligt medvirkensansvar, at B havde indgået en aftale med A om, at sidstnævnte skulle udføre en ansvarspådragende handling. I den forbindelse fandt projektet inspiration i straffelovens § 23, hvorefter strafansvar er betinget af, at der skal foreligge en forudgående aftale eller fælles forståelse mellem den medvirkende og gerningsmanden. Projektet påviste, at en sådan betingelse også gælder i sager om erstatningsretlig medvirken.

Projektets konklusion

På baggrund af analysen af retspraksis og anvendelsen af begrebskomparationen mellem erstatningsretten og strafferetten kunne projektet konkludere følgende:

Det er i dansk ret muligt at ifalde et erstatningsretligt medvirkensansvar, hvis den medvirkende har foretaget 1) en erstatningsretlig medvirkenshandling hhv. ikke-handling, 2) der opfylder kvalificeringskravet ved kausalitet eller identifikation, og 3) hvis den medvirkende har haft fornøden tilregnelser hhv. kan anses for at have indgået en aftale med A.

VILTOFT'S SPECIALEPRIS: LYKKE HANSEN & GJEDDE-NIELSEN PRISEN

VILTOFT er et af landets førende advokatfirmaer med speciale i entreprise-, udbuds- og voldgiftsret, og i 2020 stiftede vi en ny specialepris med henblik på hvert år at anerkende den eller de studerende, der har skrevet det bedste kandidatspeciale inden for et af vores primære fagområder.

Priskomiteén uddelte i 2020 den første specialepris til Caroline Lemming Jensen, og komitéen er nu i færd med at bedømme de specialer, som er indkommet med den seneste runde ansøgninger.

Næste ansøgningsfrist er 1. oktober 2022 for specialer bedømt i perioden 1. oktober 2021 til 30. september 2022.

Du kan læse mere om VILTOFT's specialepris og læse det prisvindende speciale fra 2020 på vores hjemmeside: www.viltoft.dk/specialepris

"Market-leading construction boutique"

Chambers Europe

Fremtidens jurist *skal mere end blot* kunne slå op i loven

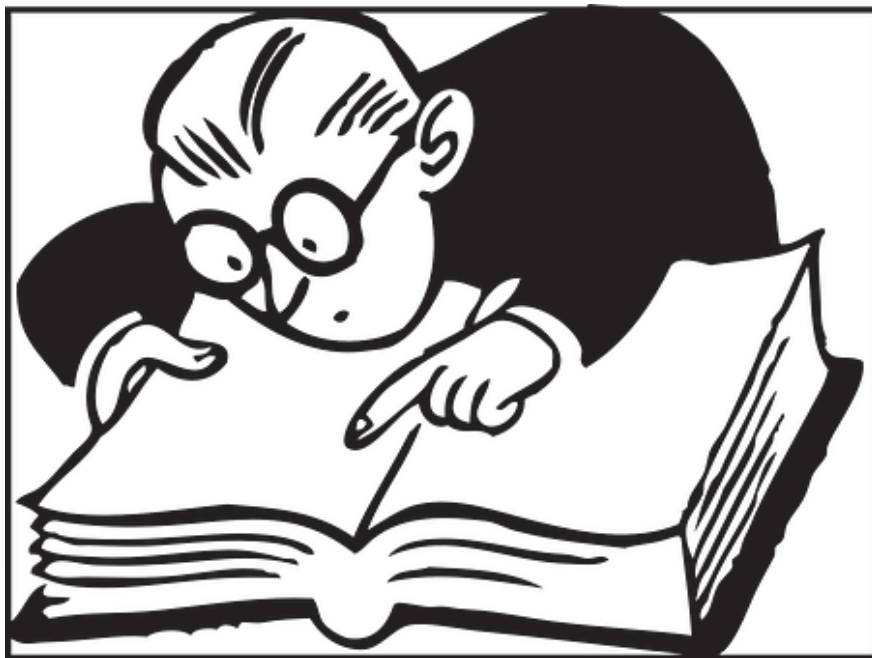
**SKREVET AF***Rasmus V. Nielsen*

Advokaters arbejde er i denne tid under hastig forvandling. Hvor der tidligere blot har været en forventning om, at juristen havde sin kernejuridiske viden på plads, er der i stigende grad en forventning om, at juristen kan langt mere end "at kende loven", når der leveres juridiske ydelser. De tider er imidlertid forbi. Dels fordi at "loven" i stigende grad er blevet et bredt begreb, der ikke alene omfatter traditionel ret, men i stigende grad også branchenormer og principper. Det vil med andre ord sige, at fremtidens jurister i stigende grad vil beskæftige sig med ikke alene hvad der står i loven, men med u-lovregulerede branchestandarder og "best practice", der skaber loyalitet og tillid fra investorerne.

Selvom denne forvandling kommer til udtryk inden for mange områder – navnlig indenfor databeskyttelse og medico/biotek sektoren, er "god selskabsledelse" - Corporate Governance - et af de områder, der efterhånden

lader til for alvor at gennemsyre fremtidens juristers arbejde. Corporate Governance supplerer i dag selskabsloven og årsregnskabsloven ved at fremstille anbefalinger til "best practice" for ledelsen af selskaber, der har aktier optaget til handel på et reguleret marked. Lidt forsimplet kan Corporate Governance siges at være kodificerede normer, der har anskueliggjort, hvilke strukturelle ændringer selskaber kan gøre for at fremstå som pålidelig og retskafne.

Som det som regel går med kodificerede normer, bliver de før eller siden lavet om til mere dogmatisk lovgivning. Corporate governance har dog vist sig at være anerledes. I takt med den samfundsmæssige udvikling bliver selskaber bestandigt konfronteret med nye udfordringer, som skal løses og – ikke mindst – reguleres. Corporate governance har således vist sin styrke i at være et flydende begreb, som er genstand for konstant



udvikling. Reguleringsprocessen er således langt mere smidig, hurtig og tidsvarende. Fra et juridisk perspektiv opstår der dog den udfordring, at disse "løse retningslinjer" således er blevet en vedvarende del af reguleringsmekanismen uden at have været igennem den demokratiske proces eller på anden måde være fastgjort i loven. Det er derfor også omstridt, hvordan Corporate governance begrebet skal opfattes i det retlige hierarki, herunder om det overhovedet bør tillægges en retlig status.

Den juridiske litteratur har på dette område været noget svævende. Flere forfattere har klart slået fast, at disse normer falder uden for deres forståelse af et retsdogmatiske perspektiv, mens andre mener, at Cooperative governance i stedet tegner til at være en ny form for regulering, der skal opfattes som et såkaldt "softlaw" værktøj. Uagtet hvor man placerer sig i denne diskussion, er det dog

klart, at selskaber tager disse ulovregulerede retningslinjer dybt seriøst.

Markedet for compliance-programmer er af samme grund eksploderet de seneste år, hvor virksomheder ikke blot ønsker at være på forkant med lovgivningen, men også kvalitetstandarder, sikkerhedsstandarder og revisionsstandarder i en bred forstand. Dette er en unægtelig en dyr affære, men fra et økonomisk perspektiv også en fuldstændig rationel beslutning, når det angår at tiltrække investeringer til virksomheden. Her er investorens tillid til selskabet naturligvis alpha-omega, da det formentligt er de færreste investorer, der ville turde investere store summer i en virksomhed, hvis der var en forventning om, at de ikke ville forvalte investeringen med omhu. Mange selskaber er naturligvis ansvarlige og samvittighedsfulde som et udgangspunkt, men som økonomen, George Akerlof, har vist i sin skælsættende

artikel "The Market for Lemons" vil villigheden til at købe og investere falde over længere sigt, såfremt der ikke kan gives en garanti af virksomheden om deres pålidelighed.

Netop en sådan sindsstemning brød ud i 1900-tallet, hvor en stærk mistillid til selskabers ledelse spirede i kølevandet på en række selskabssammenbrud. Der var behov for mere gennemsigtighed og ansvarlighed for at løse den asymmetriske information mellem investor og selskab. Dette resulterede i en heftig international debat om, hvilke principper selskaber bør ledes ud fra, der førte til hvad vi i dag kalder Corporate governance. Corporate governance har sidenhen vist sig at være et effektivt økonomisk middel til at løse Akerlofs "Lemon effect".

Corporate governance-normerne er i dag mere eller mindre en selvfølge blandt større virksomheder. Det ses dog i stigende grad, at virksomhedernes ønske om compliance langt fra stopper her. I dag er det ofte på den juridiske afdelings to-do-liste, at virksomhedens diverse processer skal ISO-certificeres, indgå i diverse ordninger og forpligtelser om at mindske virksomhedens CO2 aftryk og leve op til "best practice" hvad angår behandlingen af persondata - foruden at leve op til sektor specifikke kutyper. Der er således tale om et omvendt "race to the bottom", hvor virksomhederne forsøger at overgå hinanden, ved at leve op til disse forpligtelser. Fremtidens jurist kan forvente, at denne form for selvregulering i stigende grad vil blive sædvanligt i ens arbejde, og at vi i stigende grad forventes ikke blot at kigge på loven, men følge denne øvrige uregelbundne regulering tæt.



Exceed Expectations

Sager der rykker
Ansvar der vokser
Samarbejde der løfter

Hverdagen i Kromann Reumert er fyldt med store, udfordrende og spændende sager, der betyder meget for vores klienter og medarbejdere og sætter et aftryk på samfundet. Vi tager hånd om din faglige og personlige udvikling, så du rykker dig fra dag til dag og sag til sag. EXPECT er navnet på vores medarbejderudviklingsprogram, og du må gerne have lige så høje forventninger til os, som vi har til dig. Vi har en ambition om at give dig Danmarks bedste udviklingsforløb for advokatfuldmægtige. Vil du med på holdet, søger vi lige nu fuldmægtige til opstart i februar 2022 og gerne før. Vi søger også legal trainees.

Hvad forventer du af din karriere?

kromannreumert.com/karriere

KROMANN
REUMERT

Interview med Nima Zamani



SKREVET AF
Elias Højgaard

I lyset af bladets tema "fremtidens jurister" gør alternative karriereveje sig gældende som et uundgåeligt emne. Jurist, radiovært og debattør, Nima Zamani, må utvivlsomt siges at have skabt sig en karriere, der tenderer til det "alternative". En karriere der har resulteret i begivenhedsrige og interessante højdepunkter. Oveni netop at være startet på nyt job, er han akkurat blevet nybagt far. Han har vundet priser for hans arbejde som radiovært, og han har debatteret med landets største magthavere på nationalt tv.

Nedenfor forklarer Nima Zamani, hvordan juraen har bestyrket hans stemme i den offentlige debat, hvorfor karakterer ikke har den endegyldige betydning, hvorfor debatten med Rasmus Paludan betød så meget, som den gjorde, og hvordan fremtidens jurist ser ud for ham.

E Hvorfor valgte du i sin tid at læse jura?

N Faktisk fordi jeg ville være rig. Jeg troede, at jeg ville specialisere mig indenfor formueretlige fag og eksempelvis tjene kassen på selskabsret eller konkursret. Jeg fandt ud af, at jeg var god til formueret, men jeg fandt også ud af, at det hængte mig langt ud af halsen. I modsætning til strafferet, udlændingeret og menneskeret, opfattede jeg formueret som regler om dokumenter. Jeg er – har jeg med årene fundet ud af – mere til regler om mennesker

E Din karriere ser, ud fra beskæftigelsen af den gennemsnitlige cand.jur., mere eller mindre atypisk ud. Havde du gjort dig nogle bestemte overvejelser om dit karrierevalg inden endt studie?



*Når man giver én med
så ekstreme holdninger
en times taletid, så
falder argumenterne
fuldstændig fra
hinanden.*

NInden endt studie, ja. Inden studiets begyndelse, nej. Efter gymnasiet tog jeg ikke sabbatår. Jeg startede direkte på bacheloren på Aarhus Universitet. Efter de tre år var min motivation for at læse, læse og atter læse - løbet tør. Der måtte ske noget nyt. Jeg tog ud og rejste i tre måneder, hvorefter jeg – simpelthen for at skifte omgivelser – flyttede til København for at tage min kandidat dér. Jeg havde brug for et studiejob, som egentlig blot skulle være et mindre økonomisk bidrag til min SU, men som endte med at være totalt afgørende for min karriere og dermed vel nok også resten af mit liv. Det var naturligvis studiejobbet på Radio24syv, hvor jeg i mere end seks år satte jurastudiet på standby og arbejdede mig op fra lydteknikker til prisvindende radiovært.

E Hvilke priser har du vundet?

NDen tungeste pris og den pris jeg senest har fået er "Årets radioprogram 2020". Jeg vandt den for programmet "Stram Diskurs", hvor jeg faktisk brugte min uddannelse. Det var bl.a. mit kendskab til reglerne om udlændingeloven, principperne osv. Det interessante var, at jeg brugte mig selv som ekspert men også som kilde. Jeg bad dem altså forholde sig til mig. Det var folk fra Stram Kurs, og de har den holdning at alle (folk med anden etnisk herkomst) skal ud af landet. Så jeg brugte 50 minutter på at høre på dem om, hvem de synes skal ud af landet, og så gik jeg ellers til værks med, om det stemte overens med loven. Efter endt time forhørte jeg dem så, om de stadig mente jeg skulle ud af Danmark. Det var stærke sager.

E Det lyder som interessant radio – Hvad var resultatet?

N Nogle af dem sagde ”du er jo flink nok, og du er jo ikke som de andre”. Nogle af dem var af samme overbevisning, som da de kom ind. Der var mange på venstrefløj, der satte spørgsmålstejn ved, hvorfor jeg gav nogle, der er så ”ekstreme” en hel times tale tid. De fandt hurtigt ud af, at hvis du giver én med sådanne holdninger en times taletid, så ”piller” han sig selv ned og argumenterne går fuldstændig fra hinanden. Det var så ekstremt, at det ikke holdte til sammenhængende argumentation i en time.

E Hvilket fag havde du størst passion for under dit studie, og hvis du skulle vælge én anden karrierevej, hvilken havde du valgt?

N Strafferet. Ingen tvivl. Og jeg kommer også til at være forsvarsadvokat en dag. Nu har jeg vist, at jeg kan stå på live tv og debattere med hvilken som helst magthaver. Den slags retoriske og argumentationsmæssige evner skal jeg da helt sikkert bruge i retssalene en dag. På at forsvare potentielle forbrydere og dermed retsstatens principper om at alle, uanset gerningens grovhed, har ret til et forsvar.

E Særligt dine debatter med diverse magthavere er virkelig interessante. Hvilken debat erindrers du bedst (på godt og på ondt)? Jeg tænker på, om der mon er én (eller flere) debat/debatter med en ”magthaver” du særligt husker?

N I 2019 var Stram Kurs tæt på at komme i Folketinget, og op til valget var jeg i ”Debatten” med Clement. Her stod jeg ved siden af Rasmus Krasnik og overfor Rasmus Paludan og Pernille Vermund. Den betyder rigtig meget for mig, fordi den har betydet rigtig meget for sindssygt mange. Paludan går til angreb på min person, og jeg accepterer ikke præmissen. Han prøvede altså at ”pisse mig af” og det lykkedes ikke. Og det var måske det, der var allermost brug for på daværende tidspunkt. At der var én med anden etnisk baggrund der reagerer sagligt og velfunderet på Paludans forurettelser. Jeg fik så usandsynligt meget godt feedback fra bl.a. børn med anden etnisk baggrund, at man begynder at kunne

se, at det giver mening, det man laver. Så har jeg bl.a. også debatteret retslige principper vedrørende omskæring med Inger Støjberg, men det er nok den med Paludan, der betyder mest.

E Hvis du skulle give et godt råd til dig selv som nyuddannet jurist, hvad skulle det så være?

N Lad være med at gå op i, hvad dine medstuderende får i karakterer. Fokuser på dig selv. Andet vil gøre dig sindssyg. Og når du får et 2-tal, så husk, at du stadig er unik, taget i betragtning af, at du i det store hele er blandt meget få danskere, der rent faktisk er optaget og begår sig på et til tider så svært og kompliceret længere videregående studie. Viser det sig i øvrigt, at jurastudiet ikke nødvendigvis var drømmen, så tøv en kende med at droppe ud. Husk, at man med loven bygger dette land. Et jurastudie kan dermed ikke blot bruges til at blive advokat eller jurist. Det kan bruges over alt i samfundet. Jeg er et levende eksempel på det. Den danske journaliststand bløder juridisk viden – især i en tid, hvor retssikkerheden konstant er presset, og hvor der er mere krimi- og bandestof end nogensinde at dække

E Hvilken betydning har juraen haft for dit arbejde som radiovært og din stemme i den offentlige debat?

N Kæmpe betydning. Da jeg havde fortalt offentligheden længe nok om at være omskåret og have flytningebaggrund, blev min juridiske baggrund helt central for mit virke som radiovært. Jeg har lavet juraprogram på Radio4, jeg laver aktuelt juraprogram på DK4 tv, jeg laver aktuelt radio på Loud, om juridiske uretfærdigheder i retsstaten Danmark. Det førnævnte program på Radio24syv, hvor jeg interviewede hele den yderste højrefløj i Danmark var også i høj grad centreret omkring, at de skulle godtgøre, hvordan de ville smide mig og andre med mellemøstlig baggrund ud af Danmark uden at bryde Grundloven. Derudover skriver jeg jo klummer om retssikkerhed og retsprincipper i både Ekstra Bladet, Berlingske og Altinget.

E Hvad driver dig i dit daglige arbejde?

N Retfærdighed.

CV

Uddannelse:

Bachelor i jura, Aarhus Universitet
Cand.jur., Københavns Universitet

Studiejob under uddannelse:

Gellerupparkens Retshjælp

Socialarbejder:

Nordvest

Freelancejournalist:

Danmarks Radio

Radiovært:

Radio24syv, Radio4, Podimo, Radio
Loud

Klummeskribent:

Altinget, Berlingske, Ekstra Bladet

Underviser:

Grundtvigs Højskole - Debat og Etik



*Han prøvede altså
at "pisse mig af"
og det lykkedes ikke.*





Den danske journaliststand bløder juridisk viden – især i en tid, hvor retssikkerheden konstant er presset, og hvor der er mere krimi- og bandestof end nogensinde at dække.

E Temaet denne gang er som bekendt "Fremtidens Jurist". Hvordan ser du den juridiske profession ændre sig i løbet af de næste 10-20 år, og hvilke udfordringer ser du i disse forandringer?

N Jeg kan udelukkende se, at jurister bliver mere relevante i fremtiden, når vores lovgivende magthavere mere end aldrig før tester og bryder lovenes og konventionernes grænser. Her tænker jeg naturligvis på Inger Støjberg, Morten Messerschmidt, Mette og minkene samt de artikler i konventionerne, som sikrer flygtninge og indvandreres rettigheder.

E Stud.Jur har tidligere på året dækket det berygtede "karakterræs". Det er ikke noget nyt, at der generelt hersker et stresset studiemiljø blandt særligt jurastuderende. Den udbredte konkurrence mentalitet og heraf karakterpresset, synes at være katalysator. Gjorde du dig nogle overvejelser om dette under dit studie, og hvilke råd kan du give den nuværende jurastuderende?

N Der var én på mit jurahold, der rendte rundt og nysgerrigt spurgte alle de andre holdkammerater, hvad de havde fået af karakterer til de forskellige eksaminer. Med tiden fandt jeg ud af, han slet ikke spurgte af kammeratlig interesse, men derimod i et konkurrenceøjemed. Han havde simpelthen et excel-ark, hvor han indskrev alles karakterer for dermed at sammenligne med sig selv og nøjagtigt kunne beregne, hvad det ville kræve for ham til de kommende eksaminer for at være nr. 1 på holdet. Det er fint for mig. Han skal nok også blive til noget. Han er sikkert allerede blevet til noget. Men mit gæt er, at han nok sjældent mærker det at være menneske og slappe bare en fucking smule af, altså!

E På folderebet.. Har du et sidste godt råd til jurastuderende?

N Husk, at du ikke ender som alkoholiker og/eller hjemløs bare fordi, du ikke scorer et studiejob hos Bruun & Hjejle inden første fire semestre. Du får i øvrigt mere ansvar og livserfaring hos en Retshjælp. Jeg var hos Gellerupparkens. Det ville jeg ikke bytte for et jakkesæt og et kvælende stramt slips hos et af de store firmaer.

Tak for deltagelse til Culpa Cup

sponsoreret af

Bech·Bruun

LUNDGREN S

**MAZANTI —
ANDERSEN**



GDPR-lussing til WhatsApp

**SKREVET AF***Pernille Appel Himmelstrup*

I sommer traf det irske datatilsyn afgørelse mod WhatsApp - en afgørelse, du nok har hørt om. Det irske datatilsyn gav WhatsApp en bøde på det svimlende beløb af 225 mio. euro, fordi deres databehandling ikke levede op til kravene i databeskyttelsesforordningen. Men hvad var det egentlig, der gik galt for WhatsApp? Og hvorfor var det, at bøden blev så stor?

WhatsApp-afgørelsen handler kort fortalt om, at sociale medier, ligesom andre dataansvarlige, skal behandle personoplysninger i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen.

Det irske datatilsyn konkluderede i deres afgørelse, at WhatsApp ikke havde formået

- at give brugeren de påkrævede oplysninger efter artikel 13,
- at give brugerens kontakter (ikke-brugere, hvis data blev behandlet, for at brugeren kunne se, hvem af brugerens kontakter, der var på WhatsApp) de påkrævede oplysninger efter artikel 14,

- at gøre oplysningerne lettilgængelige som krævet efter artikel 12
- at overholde det grundlæggende princip om gennemsigtighed efter artikel 5(1)(a)

WhatsApp blev på baggrund heraf tildelt bøden på 225 mio. euro, og pålagt en frist på tre måneder til at leve op til kravene efter databeskyttelsesforordningen. Afgørelsen blev afsagt d. 20. august 2021. WhatsApp har anket afgørelsen, da de ikke er enige i, at deres databehandling var uigennemsigtig. Herudover mener de, at størrelsen på bøden er uproportionel.

Den lange vej til afgørelsen

Lad os først få et overblik over, hvorfor afgørelsen har været tre år undervejs, og endda var forbi Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB).

Det irske datatilsyn igangsatte tilsynet på eget initiativ i 2018, for at undersøge gennemsigtigheden af WhatsApp's databehandling, herunder i hvilken grad de oplyste brugere og ikke-brugere om deres behandlingsaktiviteter. Eftersom



WhatsApp behandlede personoplysninger fra registrerede i alle medlemslande, sendte det irske datatilsyn deres udkast til afgørelse i høring hos de andre nationale datatilsyn i slutningen af 2020. Otte tilsyn gjorde indsigelse mod udkastet, og da tilsynene ikke kunne nå til enighed, endte sagen hos EDPB som en artikel 65-sag. EDPB vurderede, at flere af indsigelserne var rimelige og relevante, og at det irske datatilsyn derfor skulle tage højde for disse i deres afgørelse. Artikel 65-afgørelsen blev offentliggjort d. 28. juli 2021. Afgørelsen fra det irske datatilsyn kom d. 20. august 2021.

WhatsApps fejltrin

Herefter er det selvfølgelig interessant at undersøge, hvorfor WhatsApp ikke overholdt sin oplysningspligt, og – ikke mindst – hvorfor deres behandlingsaktiviteter ikke var gennemsigtige for de registrerede.

Oplysningspligt

Det irske datatilsyn fastlægger i deres afgørelse, at WhatsApp ikke havde overholdt sin oplysningspligt efter artikel 13 og 14.

Databeskyttelsesforordningens artikel 13 opremser hvilke oplysninger, den registrerede skal gives, når en dataansvarlig indsamler personoplysninger hos den registrerede.

Det irske datatilsyn understreger, at WhatsApp havde udeladt flere oplysninger, der er omfattet oplysningspligten. De havde bl.a. ikke angivet, hvilke legitime interesser, der relaterede sig til hvilke behandlingsaktiviteter, fsva. de behandlingsaktiviteter der var baseret på artikel 6 (1)(f), jf. artikel 13(1)(d). De havde heller ikke tilstrækkeligt oplyst om, hvem der modtog personoplysningerne, jf. artikel 13(1)(e). Herudover havde de ikke tilstrækkeligt oplyst, hvilke personoplysninger den registrerede som minimum skulle give for at kunne anvende WhatsApp, og hvilke konsekvenser der var ved ikke at give oplysningerne, jf. artikel 13(2)(e).

Databeskyttelsesforordningens artikel 14 opremser hvilke oplysninger, den registrerede skal gives, når der indhentes personoplysninger hos andre end den registrerede. WhatsApp behandlede ikke-brugeres

personoplysninger, når brugere anvendte tjenestens kontaktfunktion, for at se hvem i brugerens kontaktiliste, der brugte WhatsApp. WhatsApp gemte ikke-brugernes telefonnumre i krypteret form (igennem en såkaldt "lossy hashing procedure"). EDPB konkluderer i artikel 65-afgørelsen, at de krypterede telefonnumre ikke er anonymiserede, og at WhatsApp som dataansvarlig på baggrund heraf foretog en behandling af ikke-brugeres personoplysninger. Dette indebærer også, at WhatsApp er forpligtet til at oplyse ikke-brugere efter artikel 14, hvilket WhatsApp ikke gjorde.

Det irske datatilsyn vurderer, at WhatsApp heller ikke havde overholdt kravet i artikel 12 om, at oplysningerne skal gives i en gennemsigtig og let tilgængelig form. Oplysninger på forskellige sider, der linker til hinanden, er ikke altid lettilgængelige – særligt ikke, hvis siderne indeholder forskellige informationer. Brugeren må ikke tvinges til at lede efter oplysningerne på hjemmesiden.

Det grundlæggende princip om gennemsigtighed

Særligt interessant er det, at det irske datatilsyn konkluderer, at WhatsApp ikke har overholdt det grundlæggende princip om gennemsigtighed i artikel 5(1)(a). Denne vurdering var ikke med i deres udkast, men blev inddraget efter EDPB's artikel 65-afgørelse. EDPB bemærker, at en krænkelse af artikel 12-14 ikke automatisk medfører en krænkelse af det grundlæggende princip i artikel 5(1)(a). Databeskyttelsesforordningen adskiller den bredere forståelse af princippet om gennemsigtighed fra de specifikke forpligtelser i artikel 12-14. Gennemsigtighedsforpligtelserne definerer ikke det fulde omfang af gennemsigtighedsprincippet. EDPB fastlægger, at krænkelse af artikel 12-14 under visse omstændigheder kan medføre en krænkelse af gennemsigtighedsprincippet i artikel 5(1)(a). Fordi WhatsApps overtrædelser af artikel 12-14 var særdeles grove, af overordnet karakter og havde indgribende virkning, resulterede det i, at de ikke overholdte princippet om gennemsigtighed. Et princip, der skal understreges at være helt centralt inden for databeskyttelse.

Beregnings af bødestørrelsen

Bøden blev en del større end den først var sat til at være i det irske datatilsyns udkast. I udkastet var bøden sat til 50 mio. euro. EDPB vurderede i deres artikel 65-afgørelse, at denne bødestørrelse ikke levede op til kravet om, at bøden skulle være effektiv, proportionel og afskrækkende, som det kræves efter artikel 83 (1), og at det irske datatilsyn derfor skulle sætte en højere bøde, der levede op til kravene. I den endelige udmåling af bøden lagde det irske datatilsyn særlig vægt på 1) arten og alvoren af overtrædelserne, 2) varigheden af bruddet (ansås for at have været i gang siden maj 2018) og 3) det meget store antal registrerede, der potentielt var berørt.

Også fristen for at blive compliant blev skærpet efter sagen kom forbi EDPB. EDPB vurderede, at WhatsApp var en del af et stort selskab, Facebook-gruppen, og havde tilstrækkelige midler, hvorfor de godt kunne nå en frist på tre måneder. EDPB kan med andre ord anses for at understrege, at større selskaber med mange ressourcer, forventes at leve op til en højere standard af databeskyttelse.

Så hvad handler afgørelsen om?

Afgørelsen handler i det store og hele om, at WhatsApp ikke fik oplyst deres brugere og ikke-brugere tilstrækkeligt om, at de behandlede deres personoplysninger. WhatsApp havde forsømt sin oplysningspligt i en så stor grad, at det slet ikke var gennemsigtigt for brugere og ikke-brugere, hvordan tjenesten behandlede deres personoplysninger.

Og hvorfor er den så interessant?

Fordi bøden er den anden største, der hidtil er givet for overtrædelse af databeskyttelsesforordningen. Derudover er det også kun anden gang, at EDPB har truffet en artikel 65-afgørelse.

Derudover er afgørelsen selvfølgelig interessant, da den understreger, at dataansvarlige tech-giganter ikke kan slippe uden om at skulle leve op til kravene i databeskyttelsesforordningen. Tværtimod skal tech-giganter, henset til deres størrelse og ressourcer, leve op til en høj standard af databeskyttelse.



Søger du sammenhold, sparring og spændende arbejdsopgaver?

Hos Lundgrens får du allerede under jurastudiet mulighed for at begynde din advokatkarriere som legal trainee. Du vil opleve et tæt samarbejde med dine kolleger og din nærmeste leder, så du får de bedste forudsætninger for at udvikle dig.

På vores instagram [@lundgrenslaw](#) kan du følge vores legal trainees og advokatfuldmægtige i deres hverdag hos Lundgrens. Her kan du blandt andet høre om, hvilke arbejdsopgaver man typisk har som legal trainee eller advokatfuldmægtig, hvilken type sparring man får og ikke mindst, hvordan kulturen er hos Lundgrens.

Har du nogle spørgsmål har vi et helt hold af ambassadører, som står klar til at besvare dine spørgsmål.

Følg os på [@lundgrenslaw](#).



LUNDGREN.S.DK

LUNDGREN S

Juridisk Diskussionsklub generalforsamling 2022

Juridisk Diskussionsklub inviterer alle sine medlemmer til den årlige generalforsamling i slutningen af januar 2022.

Juridisk diskussionsklub vil løbende holde jer opdateret på de sociale medier.

For mere information, herunder opstilling til Juridisk Diskussionsklubs bestyrelse, kontakt bestyrelsesformand, Frederik Mathias Torp,
på frederik@jdku.dk
Vi glæder os til at se jer!



1903
JURIDISK
DISKUSSIONSKLUB

F.C.
CULPASKREVET AF
Maria Theresa
Johannesen

Hils på spillere fra FC CULPA

FC Culpa er meget mere end et fodboldhold. Det er et fællesskab, som ikke kun har ambitioner om at vinde trofæer, men også har ambitioner om at styrke sammenholdet både uden for og inden for banen og på tværs af herre- og kvindeholdene. På den baggrund har vi valgt at interviewe en række spillere fra henholdsvis herreholdene og dameholdene, der særligt vil give dig, som overvejer at starte i FC Culpa et indblik i, hvordan det er at starte i klubben. De vil dele deres erfaringer lige fra første gang de kom til træning til deres bedste minde under en fodboldkamp. De vil sågar fortælle om, hvordan de har håndteret at spille fodbold ved

siden af studiet, da vi ofte oplever, at det er de jurastuderendes største bekymring i forbindelse med at starte til fodbold. Udover det kan det være nervepirrende at starte i en ny fodboldklub, og vi mener derfor, at det er vigtigt at dele fodboldspillernes erfaringer med at starte i klubben. Ikke alle erfaringer er ens, men vi oplever, at spillernes erfaringer udelukkende er positive, hvilket vi er meget stolte af. Grib en kop kaffe og læs med, når fodboldspillerne fortæller om deres oplevelser i FC Culpa, og så håber vi, at kaffen bliver udskiftet med fodboldstøvlerne til en omgang fodbold på Valbys baner, når du er færdig med at læse med.



Navn: Karoline Zara Rasmussen
Kælenavn: Karo
Semester: 3. semester
Position: midtbane
Rygnummer: 13
År i FC Culpa: ½ år
Tidligere klubber: Rudkøbing BK

Hvad motiverede dig til at starte i FC Culpa?

"Jeg havde holdt en forholdsvis lang pause fra fodbolden, så da jeg fandt ud af, at studiet havde sit eget hold, tænkte jeg, at det ville være en helt oplagt mulighed for at komme i gang igen."

Hvordan var din oplevelse da du først startede i FC Culpa?

"Alle er SÅ søde til at tage godt imod én. Det er være svært at komme ind og blive en del af et hold, hvor alle har kendt hinanden og spillet sammen i måske flere år, men alle har været så søde, åbne og gode til at tage alle os nye med."

Hvad er dit bedste minde fra en kamp i FC Culpa?

"Altså – jeg blev jo WOM (Woman of the match/kampens spiller) i min første kamp for FC Culpa."

Har du haft svært ved at finde tid til fodbold ved siden af studiet og evt. studiejob?

"Nej, det synes jeg egentlig ikke. Der er selvfølgelig perioder, hvor man er mere presset og måske må springe en træning eller kamp over, men fordi vi spiller forholdsvis mange kampe, er det næsten altid muligt at komme ud og spille."

Hvad ville du fortælle en studerende, som overvejer at starte i FC Culpa?

"Gør det! Det er en så fed måde at komme ud og møde andre fra studiet, som du måske ikke får mulighed for at møde ellers. Du bliver taget rigtig godt imod, så du skal ikke være nervøs for at møde op."



Navn: Clara Blomsterberg
Kælenavn: Blomst
Semester: 7. semester
Position: Forsvar
Rygnummer: 6
År i FC Culpa: 2,5
Tidligere klubber: Snekkersten IF

Hvad motiverede dig til at starte i FC Culpa?

"Jeg har spillet fodbold i mange år, og jeg var begyndt at savne det. Jeg så, at jura havde en fodbold forening tilknyttet til studiet, og jeg tænkte, at det var fed måde både at få spillet fodbold igen, men også at lære flere fra studiet at kende. Derudover fik jeg fortalt mere om holdet til studiestartsmessen i introugen, hvor jeg også fandt ud af, at holdet afholder mange sociale arrangementer (som jeg jo kun kan bekræfte nu), og det bidrog helt klart også til mit valg om at starte."

Hvordan var din oplevelse da du først startede i FC Culpa?

"Den var over alle forventninger. Allerede fra første træning var alle spillerne meget imødekommende og der blev afholdt et socialt arrangement to uger efter jeg var startet, hvor jeg fik muligheden for at møde endnu flere fra holde og herreholdet. Så kun positive oplevelser, selvom jeg var meget nervøs."

Hvad er dit bedste minde fra en kamp i FC Culpa?

"Det er svært at komme med et specifikt tilfælde, da jeg altid nyder at komme til at kamp for både at se mine venner og for at spille fodbold. Dog må mit bedste minde være, da vi formåede at spille 3-1 mod B93, som består af et hold af gamle landsholdsspillere og som plejer at vinde rækken stort."

Har du haft svært ved at finde tid til fodbold ved siden af studiet og evt. studiejob?

"Nej jeg synes aldrig det har været et problem for mig at finde tid til fodbold, men jeg havde også den indstilling fra start, at jeg ville prioritere fodbold højt, da fodbold for mig er en måde hvorpå jeg får slappet af og får fokuseret på andet end studie og job. Samtidig er klubben

meget fleksibel, som giver spillerne stor frihed til at selv at vælge hvor meget man deltager uden, at det påvirker spillerens resterende deltagelse i klubben."

Hvad ville du fortælle en studerende, som overvejer at starte i FC Culpa?

"Jeg vil fortælle dem, at de slet ikke skal være i tvivl og starte med det samme. Der er mange forskellige niveauer i klubben, der gør, at der er plads til alle. Derudover får man mange gode venskaber. Klubben er nemlig en meget social klub, der ud over vores to årlige afslutningsfester, laver mange sociale arrangementer sammen, fx bowling, spilaftener, teambuilding osv. Hvis man har ekstra travlt med eksaminer eller andet i en periode, er der stor forståelse, da alle kender til det, da vi trods alt er en studenterforening."



Navn: Andreas Moes
Kælenavn: Moes
Semester: 7. semester
Position: Forsvar
Rygnummer: 98
År i FC Culpa: 2,5
Tidligere klubber: Herfølge og Køge

Hvad motiverede dig til at starte i FC Culpa?

"Jeg flyttede til København, og jeg manglede et sted at spille fodbold."

Hvordan var din oplevelse da du først startede i FC Culpa?

"Der var et stort fokus på det sociale, og man blev taget godt imod af alle."

Hvad er dit bedste minde fra en kamp i FC Culpa?

"En 11-0 sejr over Socialdemokratisk Ungdom."

Har du haft svært ved at finde tid til fodbold ved siden af studiet og evt. studiejob?

"Nej jeg synes det er okay, hvis man prioriterer det. De fleste kampe er i weekenden og vi træner kun tirsdag aften."

Hvad ville du fortælle en studerende, som overvejer at starte i FC Culpa?

"Jeg kan helt sikkert anbefale det. Det er en god måde at få spillet bold på samtidig med, at man møder personer fra studiet, også studerende der ikke er på samme hold eller semester som en selv. Derudover kan jeg anbefale at tage til Store Træningsdag, hvis man vil opleve hvordan det er at spille i FC Culpa før man tager en endelig beslutning om at starte, både i forhold til det fodboldmæssige og det sociale."



Navn: Nicolai Holm-Gregersen
Kælenavn: Nico eller Copenhagen Air Force
Semester: 3. semester
Position: Center back
Rygnummer: 69
År i klubben: ½ år

Hvad motiverede dig til at starte i FC Culpa?

"Jeg har spillet en del fodbold, da jeg var yngre, men jeg valgte at stoppe på grund af skader. Da jeg startede på jura, var det aldrig planen, at jeg skulle starte til fodbold igen, men i introugen fortalte min tutor om FC Culpa. Derefter var jeg ikke i tvivl om, at jeg skulle starte i FC Culpa."

Hvordan var din oplevelse da du først startede i FC Culpa?

"Jeg startede i klubben sammen med to andre fra mit hold. Vi startede lige efter, at anden lockdown ophørte, så det var lidt mærkeligt. Ingen havde spillet fodbold i måneder, men alle var klar på at komme i gang igen. Vi mødte op til træning, og vi blev taget rigtig godt taget imod af trænerne, som satte os i gang ved første træning. Efter første træning og specielt efter første kamp,

faldt jeg godt til på holdet. Efter første kamp gjorde tredje det også nemmere at falde til på holdet."

Hvad er dit bedste minde fra en kamp i FC Culpa?

"Indtil videre er mit bedste minde en af pokalkampene i foråret. Vi spillede først mod Frederiksberg, som vi endte med at vinde fortjent. Som Kaptajn Emil Svenningsen så flot beskrev det på bold.dk: Det bedste minde er dog paradoksalt nok den kamp, hvor vi røg ud. Vi skulle spille mod Tårnby fra DS, der på det tidspunkt havde Patrick Da Silva med i startopstillingen. Vi spillede en fantastisk god kamp, og vi var nok også lidt heldige at slutte kampen uafgjort. Vi tabte desværre straffesparkskonkurrencen. Dog var det en god oplevelse at spille mod så gode spillere og stadig skabe et godt resultat samtidig med, at fansene skabte en vanvittig stemning under kampen. Udover kampene var sommerfesten også en fantastisk oplevelse."

Har du haft svært ved at finde tid til fodbold ved siden af studiet og evt. studiejob?

"På ingen måde. Fodbold er på alle måder et godt afbræk fra studiet. Der kræves meget af de studerende på jura. Der er meget læsning, og det kan være svært at få tid til andet. Fodbold i FC Culpa er en god måde at bruge sin fritid på. Der er et fantastisk sammenhold. Alle står i samme situation eller har tidligere stået i samme situation. Derfor er der en stor forståelse for hinanden, og man kan også hjælpe hinanden indbyrdes på holdet."

Hvad ville du fortælle en studerende, som overvejer at starte i FC Culpa?

"Gør det med det samme. Der er et fantastisk sammenhold mellem spillerne, som alle gerne vil have det sjovt sammen. Efter hver kamp, uanset resultatet, står den på 3. halvleg. Det er det FC Culpa handler om: sammenhold."

FC Culpas hovedsponsor

LUNDGREN'S

Stærkere sammen

QR-kode til FC Culpas
Holdsport-side



Rundt om retten



SKREVET AF
*Matthias Smed
Larsen*

JES DORPH-PETERSEN

Det er nok de færreste der ikke har hørt om, da studievært Jes Dorph-Petersen i starten af 2021 blev afskediget fra Nordisk Film. Fyringen skete på foranledning af TV 2, der ikke ønskede at have Dorph som studievært på stationens programmer, efter at en advokatundersøgelse konkluderede, at Dorph havde udsat kvinder på TV 2 for seksuelle krænkelse i 2001 og 2003. Dorph har afvist den ene anklage, og sagt, at han ikke erindrer den anden.

Dorph har på trods af opfordringer hertil ikke ført en sag om uberettiget afskedigelse mod Nordisk Film, men har nu i stedet valgt at indklage advokatfirmaet bag undersøgelsen, Norrbom Vinding, for Advokatnævnet og Datatilsynet. Det følgende vil fokusere på klagen til Datatilsynet.

En advokatundersøgelse er en undersøgelse foretaget af et advokatfirma på vegne af en klient – her TV 2 – med henblik på at afdække et hændelsesforløb, og evt. vurdere retlige spørgsmål forbundet hermed. I den forbindelse siger det sig selv, at der vil blive indsamlet personoplysninger om de medvirkende, hvilket bringer databeskyttelsesforordningen og -loven i spil.

Dorphs indvending i denne sammenhæng lyder på, at undersøgelsen har behandlet oplysninger om hans sexliv, hvilket som udgangspunkt er forbudt efter forordningen, medmindre en række undtagelser finder anvendelse. Relevant i denne sammenhæng er undtagelserne om samtykke, overholdelse af en retlig forpligtelse eller fastlæggelse af et retskrav. Dorph mener imidlertid ikke at han har givet et frivilligt samtykke, og anfører, at forholdene ligger så langt tilbage, at der ikke foreligger nogen relevant forpligtelse eller noget relevant krav, der kan begrunde behandlingen. Norrbom Vinding har fastholdt, at oplysningerne har relevans for nutidige forhold, og anfører, at samtykke aldrig har været anvendt som behandlingsgrundlag.

Sagen vil potentielt få stor betydning for virksomheder og professioner, der lever af at foretage undersøgelser af faktiske forhold. Ud over advokatfirmaer kunne f.eks. privatdetektiver nævnes. Man må antage, at problemstillinger som denne var et af grundene til, at journalistisk virksomhed – typeeksemplet på privat indsamling af oplysninger mod den undersøgte vilje – helt er undtaget fra databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde i Danmark.

Datatilsynet har udtalt, at sagen forventes færdigbehandlet inden udgangen af 2021.



Vil du være en del af fremtidens advokatvirksomhed?

I Bech-Bruun har vi:

- **Ligestilling på agendaen.** Med to konkrete målsætninger for kønsdiversitet arbejder vi målrettet for at sikre lige værdige karrieremuligheder for alle talentfulde medarbejdere uanset køn.
- **Digital innovation i fokus.** Legaltech er en veletableret del af vores hverdag og forretning. Vi skaber digitale løsninger, der både optimerer og udvikler den juridiske opgaveløsning.
- **De bedste advokater.** Vores skræddersyede udviklingsprogrammer til alle karriereniveauer skærper vores juristers kompetencer – både personlige og faglige – og sikrer, at vi altid er på forkant med udviklingen.

Lær mere om os på





SKREVET AF

Clara Grønborg Juul,
stud.jur., Horten

Fremtidens jurister

*En introduktion
til energiretten*

Den grønne omstilling er en industriel transformation på speed, hvis vi skal tro de politiske mål, siger Christian Pilgaard Zinglersen, direktør for EU's energiagentur ACER. Og selvfølgelig er der brug for jurister til den største samfundstransformation i nyere tid.

Stud.jur. sætter fokus på energiretten og dens betydning for fremtidens jurister.



I en tid, hvor Danmark ellers kun pryder verdens avisforsider med vores håndfaste tilgang til asylansøgere guldsmykker, eller når vi sender John Dillermann på nationalt tv, har vi nu en global nyhed, vi kan være stolte af. De første forberedelser til verdens første energiø er nemlig nu påbegyndt i Danmark. Energiøen er et stort skridt i den grønne omstilling og et uafhængigt europæisk energimarked. Men hvilken rolle spiller juristen i den grønne ligning? Og hvad er energiret egentlig?

Jeg fik selv først øjnene op for energiret som en selvstændig disciplin, da jeg ved en ren tilfældighed tog faget under et studieophold ved universitet i Mannheim. Jeg blev straks tændt af energirettens placering i et teknisk og politisk spændingsfelt under afsindig hurtig udvikling. Energiretten er nemlig ikke blot for Greta Thunberg-visionærer, men må nærmere betragtes som en Long Island iced tea af hårde juridiske discipliner,

lige fra konkurrence- og udbudsret til M&A og forvaltningsret. Og for fremtidens jurister er der både faglige udfordringer, god indtjening og 100% jobsikkerhed at hente i den grønne sags tjeneste.

Jeg vil igennem de næste par sider tage dig gennem en introduktion til energiretten og sætte fokus på en af de mest spændende juridiske cases, jeg for tiden arbejder med på kontoret: Danmarks nye energiø. Hvis Stud.jur. ønsker at give mig mere taletid fremover, lover jeg at få jer lige så hooked på betydningen af russisk naturgas og opsætning af elladestandere.

Energirettens kerne – vindmøller og advokater

For præcis 30 år siden realiserede Danmark verdens første havvindmøllepark og i år påbegyndes lanceringen af verdens første vindmølleøer. Energiøen i Nordsøen kommer til at fylde 120.000 m² (svarende til ca.

18 fodboldbaner), og den vil allerede fra sin start kunne forsyne mere end 3 millioner (!) europæiske husstande med grøn energi. På længere sigt vil øens kapacitet øges til 10 gigawatt, hvilket betyder, at øen vil kunne forsyne ikke mindre end 10 millioner husstande med vedvarende energi. Den nye energi vil bidrage til at øge forsynings-sikkerheden, gøre fremtidens grønne energi billigere og mere effektiv, men produktionen kræver tung faglig kunnen og kendskab til både teknologi, geopolitik og ikke mindst jura. Der skal bruges jurister til udarbejdelse af udbuddet, massevis af kontrakter, joint ventures, finansiering og forsikring af projektet og ikke mindst sikre overholdelse af både FN's havkonvention og miljøbeskyttelsesregler. For hvad må man egentlig, når man opfinder Danmarks dybe, grønne tallerken?

Energiøen illustrerer således den myriade af juridiske discipliner, man som energiretsjurist beskæftiger sig med, og den realisering af vigtige samfundsmål, juristen spiller en afgørende rolle i. Men hvorfor er det vigtigt med specialiserede energiretsjurister – og ikke blot specialister i klassiske juridiske fagområder som obligationsret, kontrakter, udbudsret, konkurrenceret, osv.?

Advokat Søren Hornbæk Svendsen, der med en fortid som underdirektør i Ørsted og nu partner i advokatfirmaet Horten (og, disclaimer, min chef) sidder med nogle af de største projekter indenfor energiret, herunder energiøer, havvindmøleparker, solcelleparker, biogasværker, Power-to-X og den kommende baltiske gasledning. Han fortæller, at energiretsjurister typisk har en særlig interesse og et særligt kendskab til selve energisektoren. Derfor kan de rådgive energivirksomheder uden først at skulle stille en masse spørgsmål for at forstå sektoren, der er spændende og fremtidsrettet, men også kompleks og svært tilgængelig. Modsat mange andre juridiske discipliner er energiretten derfor mere et sektorspeciale end et speciale indenfor et enkelt, specifikt juridisk retsområde. For at kunne udarbejde og forhandle kontrakter med kunder og samarbejdspartnere om vindenergi, kræver det, at man forstår sig på, hvorledes den enkelte vindmølle rent faktisk fungerer. Juristen skal forstå, hvilke muligheder, der ligger i teknologiske udviklinger, hvad der påvirker energiproduktionen, hvad der typisk går galt – og hvad der kontraktuelt og regulatorisk skal tages højde for og sikres imod.

I en karriere som energiretsadvokat er det derfor alfa og omega, at man ikke bare sidder på kontoret, men også er til stede hos virksomhederne og følger med i deres arbejde.

Det europæiske samarbejde

Det mest interessante ved den nye energiø er dens tilkobling til øvrige europæiske lande, herunder formentlig Tyskland, Holland, Belgien og Norge. Over halvdelen af EU's samlede energiforbrug importeres i dag fra tredjelande, og i takt med at den globale velstand stiger, stiger energiforbruget. Energiinfrastrukturen i Europa er imidlertid stadig meget isoleret nationalt, og der er alt for få sammenkoblinger i form af elnet og naturgasledninger mellem medlemslande. Dette besværliggør effektiv eksport og import af vedvarende energi og styrker afhængighedsforholdet af fossile brændstoffer og tredjelande. Det bemærkes, at langt den største leverandør af naturgas på det europæiske marked er russiske Gazprom, hvis nogen skulle være i tvivl om, hvilke politiske dynamikker, et bedre integreret el- og gasnetværk kunne rykke ved.

Hvis den grønne omstilling på sigt skal bevare sin politiske gennemslagskraft, skal de grønne valg være økonomisk rentable for stater og borgere. Medlemslandene i EU vedtog sidste år den nye elmarkedsforordning, der skal sikre, at vindenergi fra Nordsøen og solenergi fra Sydeuropa kan komme europæiske borgere til gode i hele EU og på sigt udkonkurrere kulkraft. Da teknologien stadig halter en del, når det kommer til lagring af vedvarende energi, kan et bedre integreret energimarked sikre, at mindre energi går til spilde.

Det er EU-agenturet ACER (hvis fulde navn er det mundrette: Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energitilsynsmyndigheder) der har til opgave at fremme integrationen af det europæiske indre energimarked for elektricitet og naturgas. ACER's direktør, Christian Pilgaard Zinglersen, er cand.jur. fra Københavns Universitet. For Zinglersen er et integreret europæisk energimarked en absolut nødvendig forudsætning for at nå dette mål.

Energiøen er et vigtigt skridt i denne retning. Det kræver dog, at der står energiretsadvokater som Hornbæk klar til at forhandle kontrakter, fortolke statsstøtteregele

internationale direktiver. For energiregulatorer såsom ACER består opgaven i at holde de store energileverandører i ørerne, så konkurrencen på energiområdet holdes fri og fordelene kommer forbrugerne til gode.

Som energiretsjurist ligger opgaven således i at sikre den grønne fremdrift, og at de politiske visioner bliver til virkelighed.

Energijuristens ABC:

Ingeniøren, økonomen og juristen

Ifølge Zinglensen udfoldes energiretten i en treenighed af jurister, økonomer og ingeniører. Alle tre fag spiller hver især en afgørende rolle for tilblivelsen af nye grønne initiativer: Ingeniøren forestår den praktiske del af produktionen og de teknologiske løsninger, økonomen har fokus på effektivitet mv., og juristen danner rammen for hele samspillet. Dette stiller krav til juristers evne til at kunne formidle de tekniske muligheder og begrænsninger i en regulatorisk ramme, således at visionerne kan udfolde sig i praksis. Hvor jurister i den klassiske forståelse ofte sidder i baghånd, kræver kompleksiteten inden for energiretten (både teknisk og politisk), at jurister får en mere aktiv rolle med at skabe rammerne, ligesom der er store krav til juristens evne til at kommunikere med andre discipliner for at finde løsninger.

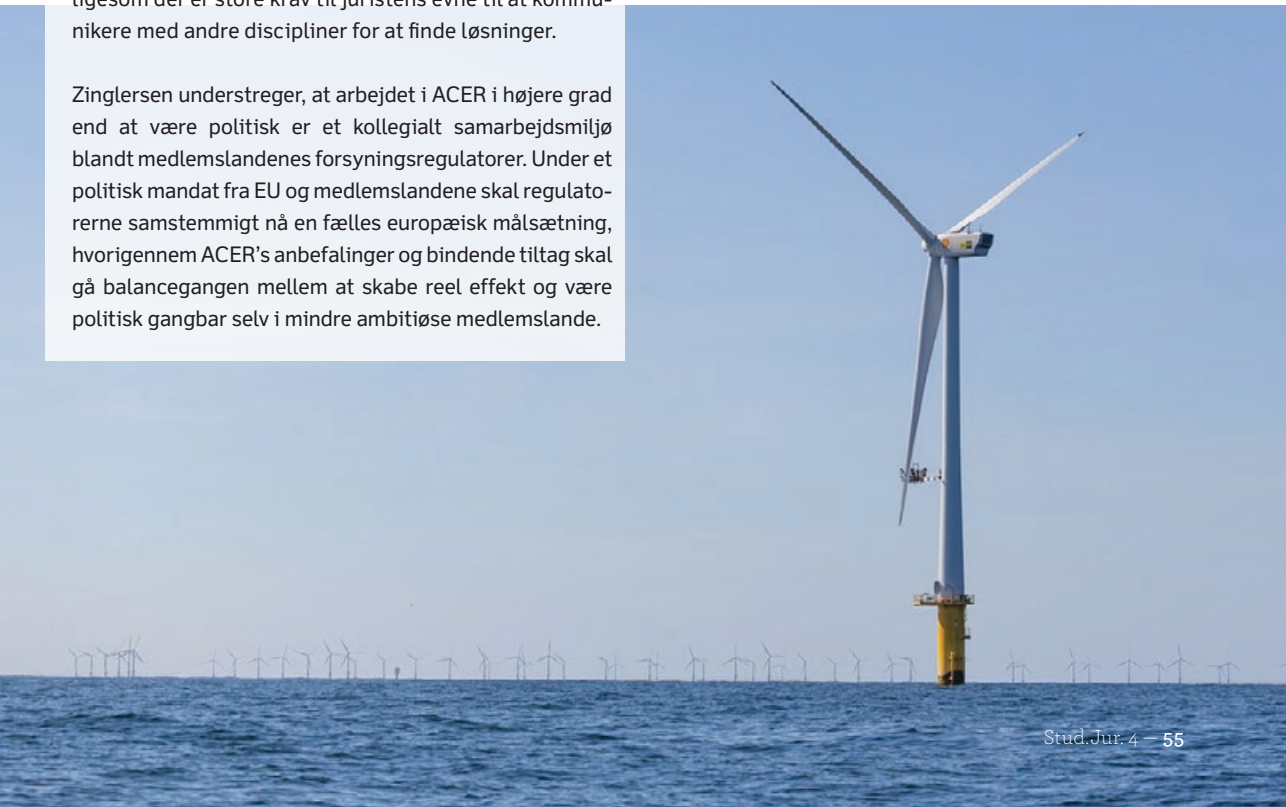
Zinglensen understreger, at arbejdet i ACER i højere grad end at være politisk er et kollegialt samarbejds miljø blandt medlemslandenes forsyningsregulatorer. Under et politisk mandat fra EU og medlemslandene skal regulatorerne samstemmigt nå en fælles europæisk målsætning, hvorigennem ACER's anbefalinger og bindende tiltag skal gå balancegangen mellem at skabe reel effekt og være politisk gangbar selv i mindre ambitiøse medlemslande.

Fremtidens jurister

Hvis du er nået hertil i artiklen, tillader jeg mig at antage, du har fået øjnene op for energiretten og dens mange muligheder. Men hvad skal man egentlig gøre som studerende for at skabe sig en karriere indenfor feltet?

For Hornbæk er svaret oplagt: KU har netop her til efteråret oprettet et nyt energiretsfag. Tag faget, mærk om det er spændende, kom i gang. Desuden er Klima- og Energiretsforeningen en oplagt mulighed. Det er gratis for studerende. Foreningen holder 3-4 arrangementer om aktuelle klima- og energiretlige emner hvert år, og oplægsholderne hører sig til nogle af de mest vidende og spændende mennesker på området. Næste arrangement er 22. november og holdes hos Energistyrelsen <http://energiretsforeningen.dk/>.

For Zinglensen, er det væsentligt, at man allerede på studiet eller i starten af sin karriere begynder at sætte sig ind i, hvorledes økonomer og ingeniører arbejder. Internettet er fyldt med online kurser, og sommerferien er lang nok til et to-måneders praktikplads. Tag det med i din balast, og lad din juridiske baggrund være et af de mange redskaber, du kan benytte i dit interdisciplinære arbejde.



12 DECEMBER

3. JURABAR

8. STUDIEBESØG HOS ANKLAGEMYNDIGHEDEN

17. JULEFEST I PUMPEHUSET

I DECEMBER ER DESUDEN JD CASES I FØLGENDE FAG:

- JD CASE I EU-RET
 - JD CASE I SELSKABER OG KAPITALMARKED
 - JD CASE I CIVILPROCES
 - JD CASE I UDVIDET SKATTERET
-

Bemærk:

Kalenderen er udarbejdet med forbehold for ændringer. Hold øje med www.jdku.dk for evt. ændringer. Her finder du også yderligere information om de enkelte programmer.



VI SØGER NYUDDANNEDE ADVOKATFULDMÆGTIGE TIL FEBRUAR 2022

Moalem Weitemeyer er et Tier 1 advokatfirma inddelt i 2 afdelinger: Corporate og Disputes & Investigations. Vi søger lige nu dygtige og ambitiøse jura- og erhvervsjurastuderende, som har lyst til at blive advokatfuldmægtige hos os i februar 2022.

Som advokatfuldmægtig hos os vil du allerede fra dag 1 arbejde internationalt og i tæt samarbejde med vores advokater og partnere på nogle af de vigtigste og mest komplekse M&A-transaktioner og Disputes & Investigations-sager i Danmark.

Moalem Weitemeyer er et lockstep-firma. Vi sætter holdet over individet, og dette er med til at understøtte en af vores kerneværdier, nemlig at vores konkurrencelyst altid rettes udad og aldrig indad.

På moalemweitemeyer.com/career kan du læse mere om os, om den karriere, vi tilbyder, samt om hvordan du ansøger. Vi glæder os til at høre fra dig.

EKSKLUSIVE STØTTEMEDLEMMER



Bech·Bruun



Beskæftigelsesministeriet

Bird & Bird

BRUUN & HJEJLE



Gorrissen Federspiel

HORTEN

IUNO

ADVOKATFIRMAET
JON PALLE BUHL



JUSTITSMINISTERIET

Poul Schmith
KAMMERADVOKATEN

KROMANN
REUMERT



LASSEN RICARD

LUNDGREN S

MAZANTI —
ANDERSEN



Moalem
Weitmeyer

NIELSEN NØRAGER

NJORD
LAW FIRM

Norrbom Vinding

PLESNER



Skatteministeriet



Udlændinge- og
Integrationsministeriet

VILTOFT

JDs BESTYRELSE 2021



Formand
Frederik Mathias Torp
frederik@jdku.dk



Kasserer/næstformand
Gustav Gerner Sjalín
gustav@jdku.dk



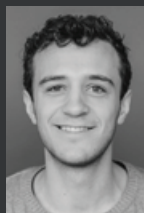
Støttemedlemsansvarlig
Klara Seirup Særkjær
klara@jdku.dk



Caseansvarlig
Henrik Rebeiz
Henriques
henrik@jdku.dk



PR-ansvarlig
Cathrine Stampe
cathrine@jdku.dk



Debatansvarlig
Erwin Frank
erwin@jdku.dk



Klubmester
Albert Mungo Madsen
albert@jdku.dk



Stud.Jur.-redaktør
Elias Højgaard
elias@jdku.dk



Stud.Jur.-redaktør
Sarah Ghaziani
ghaziani@jdku.dk



Studiebesøgsansvarlig
Julie Katharina Kirstein
kirstein@jdku.dk



Studiebesøgsansvarlig
Anne-Sophie
Rommerdahl
anne-sophie@jdku.dk



Eventansvarlig
Mathilde Piil Clausen
mathilde@jdku.dk



Eventansvarlig
Nina Krener Gjelstrup
nina@jdku.dk



Jurabaranansvarlig
Christiane Vigh
christiane@jdku.dk



Jurabaranansvarlig
Lucas Nagler
Kücküntücel
lucas@jdku.dk



Hvad er dit næste skridt?

Gorrissen Federspiel er ét af de foretrukne danske advokatfirmaer – en position, vi er ydmygt stolte af, og som vi gør os fortjent til hver dag.

Vi søger løbende juridiske talenter, som ønsker at udvikle sig til førende erhvervsadvokater. Hos os kommer du på hold med erfarne og dygtige kolleger, som vejleder og udfordrer dig på din vej fra stud.jur. til advokat. Læs mere på vores hjemmeside og send en uopfordret ansøgning.

gorrissenfederspiel.com/karriere

Gorrissen Federspiel